

**PRIJEDLOG DIPLOMSKOG STUDIJSKOG
PROGRAMA IZ PSIHOLOGIJE**

U Zagrebu, 6. travnja 2005.

**Odsjek za psihologiju
Filozofskog fakulteta
Sveučilišta u Zagrebu**

1. UVOD

a) Razlozi za pokretanje studija

Važnost psihološke djelatnosti i razlozi za organiziranje studija psihologije jasno su istaknuti u Zakonu o psihološkoj djelatnosti:

«Opći cilj psihološke djelatnosti je unapređivanje kvalitete života pojedinaca, skupina i ljudske zajednice»

«Psihološka djelatnost uključena je u sva područja ljudskog života, a posebice u ona koja se odnose na rad i organizaciju rada, zapošljavanje i profesionalnu orijentaciju, komunikaciju i tržište, odgoj i obrazovanje, istraživanje, zdravstvo, šport, socijalnu skrb, promet, pravosuđe, vojsku i policiju.» (Članak 3.).

«Psihološkom djelatnošću kao zanimanjem mogu se baviti samo psiholozi» (Članak 5.)

Psiholog je osoba koja je završila obrazovanje (akademsko) namijenjeno izobrazbi psihologa. (Članak 6.).

U suvremenom društvu psiholog je stručnjak za kojim postoji potreba u svim djelatnostima, a osobito u predškolskom i školskom sustavu, u zdravstvu, socijalnoj skrbi, pri pružanju psihološke pomoći svim ratnim stradalnicima, u vojsci, gospodarstvu.

U cijeloj su Europi studiji kojima se osposobljavaju psiholozi slično strukturirani i temelje se na najnovijim spoznajama temeljnih i primijenjenih psihologijskih istraživanja i, dakako, zahvaljujući upravo stalnim istraživačkim naporima psihologa (kao i drugih stručnjaka iz područja neuroznanosti te društvenih znanosti) neprestano se obnavljaju. Ti studiji najčešće traju pet akademskih godina, a postoji, također, potreba za kontinuiranim usavršavanjem i usmjeravanjem u posebna psihologijska područja nakon diplomiranja (različiti oblici poslijediplomskih studija i cjeloživotnog obrazovanja).

EFPPA (Zajednica europskih društava psihologa) je izradila okvir obrazovanja psihologa koji će biti osnovica za europsku diplomu psihologa. Taj okvir napravljen je sukladno Bolonjskoj deklaraciji i predviđa petogodišnji studij po načelu 3+2, s tim da preddiplomski studij ne osposobljava studente za zanimanje psihologa ni u kojem obliku. Program studija psihologije na Filozofskom fakultetu izrađen je sukladno okvirima koje je izradila EFPPA (nalazi se u prilogu).

b) Dosadašnja iskustva predlagača u provođenju ekvivalentnih ili sličnih programa

Odsjek za psihologiju razvio se iz Laboratorija za psihologiju, koji je Ramiro Bujas osnovao 1920. godine pri Institutu za fiziologiju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Dvije godine kasnije osnovana je Katedra za psihologiju, koja je 1929. postala Odsjek za psihologiju. Drugim riječima, studij psihologije izvodi se na Sveučilištu u Zagrebu već 76 godina te je najstariji studij psihologije u državi. Dosadašnjim programima obrazovan je velik broj psihologa koji uspješno rade u različitim djelatnostima, pri čemu se programi kontinuirano unapređuju, osuvremenjuju i poboljšavaju.

c) Mogući partneri izvan visokoškolskog sustava

Psiholozi rade u najrazličitijim djelatnostima i već je razvijena suradnja Odsjeka za psihologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu s brojnim institucijama i gospodarstvenim subjektima. Za obrazovanje psihologa zainteresiran je javni sektor (obrazovanje, znanost, zdravstvo, socijalna skrb, vojne institucije, itd.) te gospodarstveni subjekti, posebno odjeli upravljanja ljudskim potencijalima, marketing, i sl. Kako se dio nastave održava u navedenim institucijama, naši studenti tamo provode praksu, te se po završetku studija u njima zapošljavaju, očekujemo i daljnju uspješnu suradnju i podršku. Nastavnici i studenti Odsjeka za psihologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu također uspješno surađuju s nevladinim organizacijama, međunarodnim udrugama i lokalnim zajednicama kroz brojne zajedničke projekte te nesumnjivo postoji i njihov interes za daljnji razvoj našeg studija psihologije.

d) Otvorenost studija prema pokretljivosti studenata

U skladu s temeljnim načelima Bolonjske deklaracije, Odsjek za psihologiju zainteresiran je za postizanje maksimalne otvorenosti studija i pokretljivosti studenata kako unutar Republike Hrvatske tako i u europskim okvirima. Jedan od načina da se to postigne jest upravo naše nastojanje da se organizacija studija u potpunosti uskladi s preporukama Europskog okvira za obrazovanje psihologa (EuroPsyT).

2. OPĆI DIO

2.1. Naziv studija: Psihologija

2.2. Nositelj studija: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Izvođač studija: Odsjek za psihologiju

2.3. Trajanje studija:

preddiplomski studij – 6 semestara

diplomski studij – 4 semestra

2.6. Diplomski studij:

Temeljni cilj diplomskog studija psihologije jest stjecanje istraživačkih i stručnih kompetencija u psihologiji: (a) metodološkom edukacijom osposobljava se studente/ice za samostalno koncipiranje i provođenje psihologijskih istraživanja; planiranje, provođenje i evaluaciju projekata i programa; (b) stjecanje znanja iz određenog područja primijenjene psihologije (primjerice, iz industrijske ili školske ili kliničke psihologije) te stručnih znanja i vještina potrebnih za rad u praksi; (c) djelotvorno rješavanje stručnih problema na temelju profesionalnih znanja i vještina te kritičkog i kreativnog mišljenja; (d) sposobnost profesionalnog komuniciranja s klijentima kao i s članovima interdisciplinarnih timova; (e) pripremljenost za nastavak znanstvenog i stručnog usavršavanja; (f) osposobljenost za obavljanje profesionalnih zadataka i rješavanje stručnih problema na nužnoj etičkoj razini.

Psiholozi se, kao stručni suradnici, zapošljavaju u svim djelatnostima suvremenog društva: predškolske institucije, osnovna škola, srednja škola, visokoškolsko obrazovanje, socijalna skrb, zapošljavanje, zdravstvo, gospodarstvo, policija, vojska, trgovina (marketing), državne i upravne institucije (kao što su gospodarstvene i slične komore, državni zavodi za socijalnu skrb itd.).

Za praćenje ovog programa nužan je završen program kojim se stječe naziv *baccalaurea/baccalaureus društvenih znanosti, smjer psihologija*.

2.8. Stručni ili akademski naziv koji se stječe završetkom studija:

Završetkom diplomskog studija stječe se naziv *magistar/magistra psihologije*.

3. OPIS PROGRAMA

3.1. Popisi obveznih i izbornih predmeta diplomskog studija, s brojem sati i aktivne nastave i brojem ECTS bodova, prikazani su u tablicama.

Plan diplomskog studija

PREDMET	IV. godina		V. godina	
	7. semestar	8. semestar	9. semestar	10. semestar
Odabir i razvoj osoblja	5 (7)			
Motivacija i radno ponašanje		4 (6)		
Klinička procjena psihičkih poremećaja	6 (7)			
Psihoterapijski pravci			2 (4)	
Psihologija obrazovanja: učenje i poučavanje	4 (5)			
Psihologija obrazovanja: motivacijsko-socijalni procesi		4 (6)		
Procjenjivanje ličnosti		3 (4)		
Psihologijski praktikum III		5 (7)		
Psihometrija	4 (5)			
Etika istraživačke i stručne djelatnosti psihologa			2 (2)	
Socijalni identitet i međugrupni odnosi			4 (6)	
Izborni kolegiji	5	8	16 *	4 (4)
<i>Sudjelovanje u istraživanjima</i>	50 sati do diplome (2)*			
<i>Praksa</i>				5 (6)
<i>Diplomski rad</i>				13 (15)
<i>Individualni rad s mentorom</i>				2 (5)
Ukupno sati (ECTS bodova)	24 (30)	24 (30)	24 (30)	24 (30)

u tablici je naveden broj sati tjedne nastave, dok se broj ECTS bodova nalazi u zagradama

Popis izbornih predmeta u diplomskom studiju

DIPLOMSKI STUDIJ	
Aktualni problemi psihologije rada	4 (4)
Dječja klinička psihologija	4 (4)
Ekološka psihologija	4 (4)
Ekološka razvojna psihologija	3 (3)
Ergonomijska psihologija	6 (6)
Forenzična psihologija	4 (4)
Genetika ponašanja	4 (4)
Grupni rad	4 (4)
Klinička neuropsihologija	4 (4)
Komparativna psihologija i etologija	3 (3)
Linearno strukturalno modeliranje	4 (4)
Multivarijatne metode: dimenzionalni modeli	4 (4)
Multivarijatne metode: prediktivni i klasifikacijski modeli	4 (4)
Napredni praktikum psihosocijalnog razvoja u adolescenciji	3 (3)
Odnos stavova i ponašanja	4 (4)
Organizacijska psihologija	5 (5)
Osnove psihološkog savjetovanja	4 (4)
Osnovni praktikum psihosocijalnog razvoja u adolescenciji	3 (3)
Primijenjena razvojna psihologija	3 (3)
Primijenjena socijalna psihologija	3 (3)
Primjena računala u psihologiji	2 (2)
Psihologija roda i spola	2 (2)
Psihički poremećaji – etiologija i dijagnostika	4 (4)
Psihički poremećaji – tretmani i intervencije	4 (4)
Psihodijagnostičke metode	4 (4)
Psiholog u skrbi za starije ljude	2 (2)
Psihologija obrazovanja nadarenih učenika	4 (4)
Psihologija obrazovanja učenika s teškoćama u školi	4 (4)
Psihologija partnerskih odnosa	3 (3)

Psihologija persuazije i propagande	2 (2)
Psihologija potrošačkog ponašanja	3 (3)
Psihologija pregovaranja	2 (2)
Psihologija religioznosti	2 (2)
Psihologija rješavanja sukoba	3 (3)
Psihologija roditeljstva	4 (4)
Psihološka procjena djece	4 (4)
Psihološko savjetovanje u kriznim situacijama	3 (3)
Psihoneuroendokrinologija i psihoneuroimunologija	3 (3)
Samopoimanje i samopredstavljanje	2 (2)
Složeni nacrti istraživanja	2 (2)
Socijalna kognicija	4 (4)
Socijalne vještine u interpersonalnim odnosima	2 (2)
Teorija i praksa profesionalne orijentacije	3 (3)
Teorije ličnosti	3 (3)
Vojna psihologija	2 (2)
Zdravstvena psihologija	4 (4)
Psihologijska ljetna škola	(5)

**Popis predmeta obveznih za studente koji dodatno biraju i nastavničko usmjerenje na
diplomskom studiju**

Predmet	Broj sati (ECTS)
Metodika nastave psihologije	2 (8)
Metodički praktikum	4 (12)
Praksa	(10)

3.2. Opis predmeta

3.2.3. DIPLOMSKI STUDIJ – OBAVEZNI PREDMETI

ODABIR I RAZVOJ OSOBLJA

Okvirni sadržaj predmeta

Selekcija i izobrazba: komplementarni pristupi prilagodbi ljudi njihovim poslovima. Posao i srodni pojmovi organizacijske strukture. Metode analize posla. Rekrutiranje, preSelekcija i selekcija. Seleksijske metode: testovi sposobnosti, upitnici ličnosti, radne karakteristike i preporuke, pristupni upitnici, intervju, radna kušnja, prosudbena središta. Prednosti i nedostaci pojedinih metoda. Validacija seleksijskih programa. Valjanost prediktora za različita zanimanja: mogućnost generalizacije valjanosti. Strategije donošenja seleksijskih odluka. Pravni i etički aspekti seleksijskih odluka. Funkcije profesionalnog osposobljavanja i usavršavanja. Psihologijski principi usvajanja znanja i razvoja vještina. Utvrđivanje obrazovnih potreba i razvoj programa izobrazbe. Metode i tehnike izobrazbe. Evaluacija obrazovnih programa. Izobrazba i organizacijska uspješnost. Organizacije utemeljene na znanju. Procjenjivanje radne uspješnosti: ciljevi i metode. Izvori pogrešaka pri procjenjivanju i načini njihova smanjivanja. Reakcije radnika na informacije o dobivenim procjenama. Selekcija, izobrazba i razvoj osoblja u sustavu upravljanja ljudskim potencijalima.

Cilj

Osposobiti studente za stručni rad na odabiru, izobrazbi i procjenjivanju osoblja. Po završetku nastave student će znati provesti analizu posla, razumjet će prednosti i nedostatke različitih seleksijskih metoda i biti će u stanju planirati i provesti seleksijski program. Razumjet će temeljne principe profesionalnog obrazovanja te naučiti metodologiju za procjenu obrazovnih potreba i evaluaciju obrazovnih rezultata. Biti će osposobljeni za razvoj i primjenu različitih postupaka procjene radne uspješnosti.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

2 sata predavanja kombinirana i 3 sata vježbi. Vježbe će uključiti analize poslova, upoznavanje i primjenjivanje testova i upitnika, vježbanje seleksijskog intervjua, planiranje i razvoj sustava procjenjivanja (npr. ljestvice sudova ili liste označavanja), razvoj postupaka za procjenu obrazovnih potreba i planiranje obrazovnih intervencija. Predviđene su posjete

organizacijama i analiza njihovih pristupa odabiru i razvoju osoblja. Znanje se provjerava na temelju ocjenjenih uradaka u vježbama i na završnom ispitu.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Bahtijarević-Šiber, F. (1999). *Management ljudskih potencijala*. Zagreb: Golden marketing, (relevantna poglavlja).

Muchinsky, P.M. (2000). *Psychology applied to work* (6th ed). Belmont, CA: Wadsworth. (poglavlja 2, 3, 4, 5, 6 i 7).

Odabir aktualnih radova iz stručnih časopisa.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Anderson, N. i Herriot, P. (1997). *International handbook of selection and assessment*. Chichester: Wiley.

Dunnette, M.D. i Hough, L.M. (eds.) (1991). *Handbook of industrial and organizational psychology* (volume 2). Palo Alto, CA: Consulting Psychologists Press.

Guion, R.M. (1998). *Assessment measurement, and prediction for personnel decisions*. Mahwah: New Jersey.

Bodovna vrijednost predmeta

7 ECTS.

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno i usmeno.

Preduvjeti upisa

Uvod u psihologiju rada, Kvantitativna interpretacija testova.

MOTIVACIJA I RADNO PONAŠANJE

Okvirni sadržaj predmeta

Motivacija i radna uspješnost. Pregled glavnih čimbenika koji utječu na motivaciju za rad. Teorije motivacije za rad: Maslowljeva teorija hijerarhije potreba, Herzbergova dvo-faktorska teorija, McClellandova teorija potrebe za postignućem, teorija očekivanja, teorija jednakosti,

teorija postavljanja ciljeva. Implikacije pojedinih teorija za strategije motiviranja ljudi. Stavovi prema radu: zaokupljenost radom, organizacijska odanost, zadovoljstvo u poslu. Radne vrijednosti. Stavovi i radni učinak. Posljedice nepovoljnih stavova: izostanci, fluktuacija, zakašnjavanje, devijantno ponašanje. Organizacija rada i motivacija: tradicionalni pristupi, noviji pristupi. Model karakteristika posla i načela obogaćenja rada. Nove tehnologije i oblikovanje rada. Sustavi raspodjele plaće. Metode procjene poslova. Oblikovanje poticajnog sustava nagrađivanja. Vođenje i rukovođenje: teoretski pristupi razumijevanju vodstva. Stilovi rukovođenja: osoblju-usmjereno i poslu-usmjereno rukovođenje. Transformacijsko i karizmatičko vodstvo. Motivacijske implikaciji različitih stilova vodstva. Rukovođenje postavljanjem ciljeva. Rukovođenje koje potiče inicijativu osoblja. Međukulturalni aspekti motivacije za rad i njihove implikacije.

Cilj

Razumjeti proces radne motivacije i naučiti različite pristupe motiviranju zaposlenika u organizacijama. Student će upoznati glavne teorije motivacije za rad, naučit će mjeriti stavove prema radu i razumjet će kako oblikovanje posla, sustavi nagrađivanja i rukovodna praksa utječu na motivaciju i radno ponašanje.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata vježbi i studija slučajeva. Vježbe uključuju: upoznavanje i primjenu upitnika za procjenu motivacijskih potencijala, metodu za procjenu poslova te postupaka istraživanja i procjene motivacijske strategije neke radne organizacije. Predviđene su posjete organizacijama i analiza njihovih sustava motiviranja. Znanje se provjerava na temelju uradaka u vježbama i na završnom ispitu.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Bahtijarević-Šiber, F. (1999). *Management ljudskih potencijala*. Zagreb: Golden marketing. (relevantna poglavlja).

Muchinsky, P.M. (2000). *Psychology applied to work* (6th ed). Belmont, CA: Wadsworth. (poglavlja 8, 9, 10, 11, 12).

Odabir aktualnih radova iz stručnih časopisa

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Kanfer, R. (1990). *Motivation Theory and Industrial and Organizational Psychology*. In Dunnette, M.D. i Hough, L.M. (eds.) *Handbook of Industrial and Organizational Psychology* (Volume 2). Palo Alto, CA: Consulting Psychologists Press.

Steers, R.M. i Porter, L.W.(1991). *Motivation and Work Behavior*. McGraw-Hill.

Bodovna vrijednost predmeta

6 ECTS.

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno i usmeno

Preduvjeti upisa

Uvod u psihologiju rada, Socijalna percepcija i stavovi, Neeksperimentalna psihologijska metodologija.

KLINIČKA PROCJENA PSIHIČKIH POREMEĆAJA

Okvirni sadržaj predmeta

Klasifikacija i dijagnoza psihičkih poremećaja. Upoznavanje i usporedba DSM-IV i MKB-10 dijagnostičkih klasifikacija. Kritika dijagnostike koja je isključivo kategorijalna. Ciljevi kliničke procjene. Dijagnostički cilj. Prognostički cilj. Upoznavanje s postupcima kliničke procjene. Klinički intervju. Psihologijski mjerni instrumenti i tehnike u kliničkoj praksi. Klinička procjena anksioznih poremećaja, poremećaja raspoloženja, poremećaja ličnosti, shizofrenije, poremećaja vezani za psihoaktivne tvari, poremećaja nagona, psihoorganskih poremećaja i poremećaja dječje dobi. Pisanje nalaza i mišljenja psihologa.

Cilj

Studenti će se upoznati s kliničkim slikama različitih psihičkih poremećaja i razumjet će probleme u klasifikaciji i dijagnostici poremećaja. Naučit će proces kliničke procjene i primjenu različitih metoda procjene. Bit će osposobljen za provođenje kliničkog intervjua. Razvit će vještinu potrebnu za kliničku primjenu psihologijskih instrumenata. Znat će napisati nalaz kliničke procjene i postupke koji slijede nakon dijagnostike.

Oblik provođenja nastave i način provjere znanja

Predavanja kombinirana sa seminarima i vježbama. Vježbe će se provoditi na psihijatrijskim odjelima, a uključivat će provođenje intervjua i primjenu psihologijskih mjernih instrumenata na osobama s psihičkim poremećajima, te interpretacija rezultata. Seminarski radovi će se odnositi na prikaze slučajeva.

Provjera znanja provodi se tijekom nastave kroz obavezne izvještaje, te na kraju nastave pismenim, usmenim i praktičnim dijelom ispita.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Davison, G.C. i Neale, J.M. (1999). *Psihologija abnormalnog doživljavanja i ponašanja*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Nietzel, M.T., Bernstein, D.A. i Milich, A. (2001). *Uvod u kliničku psihologiju*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Galić, S. (2002). *Neuropsihologijska procjena*. Jastrebarsko: Naklada Slap. (Odabrana poglavlja).

Carson, R.C., Butcher J.N. i Mineka, S. (2002). *Fundamentals of Abnormal Psychology*. Boston: Allyn and Bacon.

Groth-Marnath, G. (1997). *Handbook of Psychological Assessment*. New York: Wiley & sons.

Bodovna vrijednost predmeta

7 ECTS.

Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od tri dijela: pismenog, usmenog i praktičnog.

Preduvjeti upisa

Uvod u kliničku psihologiju.

PSIHOTERAPIJSKI PRAVCI

Okvirni sadržaj predmeta

Općenito o kliničkim intervencijama. Psihoanalitička terapija. Egzistencijalistička terapija i terapija usmjerena na klijenta. Geštalt terapija. Transakcijska analiza. Realitetna terapija. Bihevioralna terapija. Kognitivno-bihevioralna terapija. Feministička terapija. Sistemska obiteljska terapija. Integrativna terapija.

Cilj

Studenti će upoznati opća načela psihoterapijskih i savjetodavnih aktivnosti te teorijske i praktične osnove najvažnijih pravaca u psihoterapiji i psihološkom savjetovanju. Moći će razlikovati terapijske pravce prema njihovim osnivačima i najpoznatijim predstavnicima, teorijama i modelima ličnosti koje stoje u njihovoj osnovi, objašnjenjima nastanka psihičkih poremećaja i prema mehanizmima terapijskog djelovanja. Osim toga, upoznat će kvalitete i manjkavosti pojedinih terapijskih pravaca u tretmanu određenih psihičkih teškoća te prepoznati kako su psihoterapijski pravci utjecali jedan na drugoga.

Oblik provođenja nastave i način provjere znanja

2 sata predavanja tjedno. Provjera znanja provodi se pismenim ispitom nakon odslušanog predmeta.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Corey, G. (2004). *Teorija i praksa psihološkog savjetovanja i psihoterapije*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Lojk, L. (2001). *Znanstvena utemeljenost realitetne terapije*. Zagreb: Alinea.

Nietzel, M.T., Bernstein, D.A. i Milich, R. (2002). *Uvod u kliničku psihologiju*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Corey, G. (2001). *Case approach to counseling and psychotherapy*. Belmont: Brooks/Cole.

Pervin, O.J. (1997). *Personality: Theory and research*. New York: John Wiley & Sons.

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeno.

Preduvjeti upisa

Položen ispit iz kolegija Psihologija ličnosti i Uvod u psihopatologiju (obavezni kolegiji na dodiplomskom studiju).

PSIHOLOGIJA OBRAZOVANJA: UČENJE I POUČAVANJE

Okvirni sadržaj predmeta

Ciljevi i metode istraživanja u psihologiji obrazovanja. Determinante ishoda učenja: osobine učenika i karakteristike obrazovnog konteksta. Primjena teorijskih pristupa procesu učenja u školskom kontekstu. Pristupi poučavanju. Metode poučavanja. Poučavanje specifičnih sadržaja: čitanje i pisanje, rješavanje matematičkih problema, znanstveno zaključivanje. Poučavanje vještina učenja. Procjenjivanje i mjerenje školskog postignuća učenika. Evaluacija rada nastavnika.

Cilj

Studenti će upoznati glavne pojmove, teorijske modele i metode istraživanja u području učenja i poučavanja. Očekuje se da studenti shvate odnos između procesa poučavanja i ishoda učenja u pojedinim akademskim domenama. Studenti će moći primjenjivati neke od glavnih psiholoških mjernih instrumenata za utvrđivanje osobina učenika kao i postupke za provjeru i procjenu školskog postignuća. Moći će primijeniti u radu s učenicima i nastavnicima postupke za poticanje razvoja strategija i tehnika učenja i vještina poučavanja.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi kroz predavanja i vježbe u jednom semestru (2+2). Uradak studenta prati se kroz izvedbu vježbi i završni ispit.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Vizek Vidović, V., Rijavec, M., Vlahović-Štetić V. i Miljković, D. (2003). *Psihologija obrazovanja*. Zagreb: IEP. (poglavlja 1,2,3,6,7).

Woolfolk, A. (2005). *Educational psychology*. Boston: Allyn and Bacon.

Cohen, L, Manion, L. i Morrison, K. (2005). *Metode obrazovnih istraživanja*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Čudina Obradović, M. (2004). *Kad kraljevna piše kraljeviću*. Zagreb: Pučko otvoreno učilište Korak po korak.

Grgin, T. (2001). *Školsko ocjenjivanje znanja*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Liebeck, P. (1995). *Kako djeca uče matematiku*. Zagreb: Educa.

Schunk, D.H. (2000). *Learning theories: an educational perspective*. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.

Vlahović-Štetić, V. i Vizek Vidović, V. (1998). *Kladim se da možeš – psihološki aspekti početnog učenja matematike*. Zagreb: Udruga roditelja "Korak po korak".

Zarevski (ur.) (2000). *Učitelji za učitelje*. Zagreb:IEP.

Bodovna vrijednost predmeta

5 ECTS.

Način polaganja ispita

Pisano i usmeno, a završna ocjena je kombinacija uratka studenta tijekom nastave i na ispitima.

Preduvjeti upisa

Položen ispit iz predmeta Učenje, mišljenje i inteligencija. Odslušan Uvod u predškolsku i školsku psihologiju.

PSIHOLOGIJA OBRAZOVANJA: MOTIVACIJSKO-SOCIJALNI PROCESI

Okvirni sadržaj predmeta

Unutrašnji i vanjski uvjeti učenja. Školsko okruženje i učenje. Primjena teorija motivacije u školskom kontekstu. Strategije za poticanje u učenju. Interesi i emocije u školskom kontekstu. Razredna klima. Komunikacijski obrasci u razredu. Nastavnička uvjerenja i vođenje razreda. Razredna disciplina. Suradnja s ostalim akterima obrazovnog procesa.

Cilj

Studenti moći pokazati razumijevanje teorijskih modela i metoda istraživanja u području motivacije i socijalnih procesa u školskom kontekstu. Studenti će moći objasniti odnos između školskog okruženja i procesa učenja i poučavanja, kao i odnos između motivacijskih i socijalno-emocionalnih varijabli i školskog postignuća. Studenti će moći planirati i primjenjivati postupke za utvrđivanje i poticanje motivacije za učenje kao i odgovarajuće postupke za utvrđivanje i unapređenje socijalnih odnosa u razredu i uspostavu razredne discipline. Studenti će moći primijeniti odgovarajuće metode provjere svojih intervensijskih mjera kao i savjetodavne pristupe u radu s učenicima, roditeljima i nastavnicima u rješavanju obrazovnih problema. Studenti će moći objasniti ulogu školskog psihologa u poticanju kvalitete učenja i poučavanja kao i u osiguravanju poticajnog obrazovnog okruženja.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi kroz predavanja i vježbe u jednom semestru (2+2). Uradak studenta prati se i provjerava kroz izvedbu vježbi i završni ispit.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Vizek Vidović, V., Rijavec, M., Vlahović-Štetić, V. i Miljković, D. (2003). *Psihologija obrazovanja*. Zagreb: IEP. (poglavlja 4,5,8).

Ormrod, J.E. (2003). *Educational psychology – developing learners* (4th ed.). Columbus: Merrill Prentice Hall. (poglavlja 11, 12, 14).

Woolfolk, A. (2005). *Educational psychology* (9th ed.). Boston: Allyn and Bacon. (poglavlje 10, 11, 12).

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Slavin, R.E. (2003). *Educational psychology – theory and practice* (6th ed.). New York: Allyn and Bacon (poglavlja 10, 11).

Olweus, D. (1998). *Nasilništvo u školi*. Zagreb: Educa.

Juul, J. (1995). *Razgovori s obiteljima*. Zagreb: Alinea.

Gossen, D.C. (1995). *Restitucija, preobrazba školske discipline*. Zagreb, Alinea.

Brdar, I. i Rijavec, M. (1998). *Što učiniti kad dijete dobije lošu ocjenu*. Zagreb: IEP.

Bodovna vrijednost predmeta:

6 ECTS.

Način polaganja ispita

Pisano i usmeno, a završna ocjena je kombinacija uratka studenta tijekom nastave i na ispitima.

Preduvjeti upisa

Položen ispit iz kolegija Psihologija obrazovanja: učenje i poučavanje.

PROCJENJIVANJE LIČNOSTI***Okvirni sadržaj predmeta***

Uvod u područje procjenjivanja ličnosti; Procjenjivanje ličnosti u okviru različitih teoretskih pristupa (Procjenjivanje ličnosti u psihoanalitičkoj tradiciji; Procjenjivanje u okviru osobinskog pristupa; Procjenjivanje u okviru kognitivnog pristupa; Implicitno mjerenje); Izvori podataka u psihologiji ličnosti (samoprocjenjivanje; procjenjivanje od strane drugih osoba, objektivne mjere); Vrste mjernih instrumenata u području ličnosti; Problemi koji se javljaju prilikom procjenjivanja ličnosti; Procjenjivanje više osobina ličnosti pomoću više metoda; Upitnici ličnosti (Pristranost procjenjivanja: socijalna poželjnost, laganje i stil odgovaranja); Strategije koje se koriste pri formiranju mjernih instrumenata području ličnosti; Preuzimanje mjernih instrumenata iz drugih kultura; Izrada radne verzije upitničke mjere neke osobine ličnosti; Prikaz najčešće korištenih mjernih instrumenata u psihologiji ličnosti: Procjenjivanje pet-faktorskog modela ličnosti (Prikaz NEO-PI-R, FFPI, IPIP, BPQ upitnika ličnosti); Procjenjivanje u okviru Eysenckove i i Cattellove teorije (Prikaz EPQ i 16PF upitnika ličnosti); Ostali mjerni instrumenti koji se često koriste za procjenjivanje ličnosti (primjerice MPQ upitnik; Myers-Briggsov indikator tipova ličnosti, Q-sort tehnika).

Cilj

Cilj kolegija je stjecanje znanja o procjenjivanju odnosno mjerenju u području ličnosti, kao i upoznavanje studenata s najpoznatijim mjernim instrumentima u području. Apsolviranjem kolegija studenti bi trebali biti osposobljeni za procjenjivanje ličnosti u okviru različitih teorijskih pristupa u području, što im može koristiti u kasnijem radu unutar pojedinih područja

primijenjene psihologije. Također bi trebali biti osposobljeni za izradu ili odabir primjerenog mjernog instrumenta, kako za istraživačke, tako i za konkretne praktične svrhe.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

1 sat predavanja i 2 sata vježbi na tjedan

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Schinka J.A. & Greene, R.L.(1997). *Emerging Issues and Methods in Personality Assessment*. Lawrence Erlbaum Associates.

Ozer, D.J.(1999). Four Principles for Personality Assessment. U Pervin, L.A. and John, O.P.(Eds): *Handbook of Personality: Theory and Research*. The Guilford Press.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Carver, C.S. and Scheier, M.F.(2004). *Perspectives on Personality* (Part 1: Issues in Personality Assessment. Pearson Education.

De Raad, B., Perugini, M. (2002). *Big Five Assessment*. Gottingen: Hogrefe & Huber Publishers.

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeni.

Preduvjeti upisa

Psihologija ličnosti, Psihometrija 1 i Psihometrija 2 s dodiplomskog studija.

PSIHOLOGIJSKI PRAKTIKUM III.

Okvirni sadržaj predmeta

Eksperimentalni nacrti istraživanja i tehnike mjerenja fenomena u području kognitivne psihologije, emocija i motivacije. Istraživanja pažnje. Istraživanja procesa mišljenja. Induktivno rezoniranje. Deduktivno rezoniranje. Kreativno mišljenje. Psiholingvistička

istraživanja. Neurofiziološka komponenta emocija. Ekspresivna komponenta emocija. Kognitivna ili doživljajna komponenta emocija. Odnos između doživljaja i reakcije. Emocije i kognicija. Emocije i motivacija. Biološki indikatori razine motivacije. Razina motivacije i učinak. Unutarnji motivatori. Vanjski motivatori. Interakcija unutarnjih stanja i pokretača. Afilijativni motivi. Mijenjanje i održavanje ponašanja tehnikama potkrepljivanja, poticanja, uvjetovane averzije, učenja izbjegavanja i kažnjavanja.

Cilj

Usvajanje složene metodologije prikupljanja, analize i prezentacije psihologijskih podataka na primjerima laboratorijskih i terenskih vježbi iz područja kognitivne psihologije, emocija i motivacije. Nadogradnja fundamentalnih znanja potrebnih za bolje razumijevanje i primjenu znanja iz primijenjenih grana psihologije. Vještine prezentiranja rezultata složenijih nacrtava istraživanja i analiza podataka.

Oblici provođenja nastave i načina provjere znanja

Ukupno 75 sati nastave u formi auditornih i laboratorijskih vježbi, koncentriranih u toku jednog semestra diplomskog studija. Sadržaj i metode nastave su u potpunosti definirane, ali u osmišljavanju vježbi sudjeluju i studenti. Nastava je djelomično projektnog tipa, a vježbe sadržajno odgovaraju područjima opće psihologije. Studenti prisustvuju uvodnim predavanjima, sudjeluju u diskusijskim grupama te imaju aktivnu ulogu u provedbi istraživanja i prezentaciji prikupljenih podataka. Iz opisanog okvirnog sadržaja, studenti biraju područje vježbi sukladno svojim interesima i upisanom programu. Obaveza studenata je samostalno pisanje nekoliko stručnih izvještaja čiji je sadržaj individualiziran i izborni, a temelji se na provedenim vježbama. Izvještaji se ocjenjuju.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Atkinson, R.L. i dr. (1993). *Introduction to Psychology*. New York: Harcourt Brace College Publishers.

Beck, R.C. (2003). *Motivacija*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Oatley, K. i Jenkis, J.M. (2003). *Razumijevanje emocija*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Sternberg R.J. (2005). *Kognitivna psihologija*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Atkinson i sur. (ur.) (1988). *Stevens' Handbook of Experimental Psychology*. New York: Wiley.

Campbell, D. T. i Stanley, J. C. (1966). *Experimental and Quasi-Experimental Designs for Research*. Chicago: Rand McNally & Company.

Bodovna vrijednost predmeta

7 ECTS.

Način polaganja ispita

Ocjena na ispitu formira se na temelju ocjena pismenih izvještaja.

Preduvjeti upisa

Završen preddiplomski studij psihologije.

PSIHOMETRIJA

Okvirni sadržaj predmeta

Struktura i ciljevi psihometrije. Opći modeli konstrukcije kompozitnih testova i skala. Analiza zadataka. Klasična i moderna teorija testova: principi, pretpostavke, usporedbe, modeli CTT i IRT. Generalizacije klasične teorije testova u kontekstu modela latentnih varijabli. Determinante pouzdanosti mjerenja, metode za empirijsku procjenu pouzdanosti, značenja koeficijenata pouzdanosti, kriterijska valjanost u kontekstu teorije pouzdanosti. Vrednovanje individualnih rezultata (principi, pristupi, standardizacija). Izrada i upotreba psihometrijskih skala (standardizacija testova). Vrednovanje razlika među individualnim rezultatima. Usporedivost rezultata i skaliranje. Proces validacije testa i testovnih rezultata. Ocjene iskazanih tumačenja testovnih rezultata za različite i specifične svrhe. Kriteriji i standardi za evaluaciju testova, provedbe testiranja i posljedica upotrebe testova.

Cilj

Program kolegija osposobljava polaznike za rješavanje problema u izradi, validaciji i evaluaciji psihodijagnostičkih instrumenata i njihovih upotreba.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja praćena s 2 sata vježbi tjedno unutar jednog semestra. Provjera znanja provodi se kontinuirano tijekom semestra - kroz praktično rješavanje zadataka u okviru vježbi, pismene zadaće te ispitom nakon odslušanog kolegija.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Jackson, C. (2000). *Psihologijsko testiranje*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Povjerenstvo za standarde pedagoškog i psihološkog testiranja AEA, APA i NCME (2005). *Standardi za pedagoško i psihološko testiranje*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Krković, A., Momirović, K. i Petz, B. (1966). *Odabrana poglavlja iz psihometrije i neparametrijske statistike*. Zagreb: Društvo psihologa Hrvatske i Republički zavod za zapošljavanje.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Nunnally, J. C. i Bernstein, I. H. (1994). *Psychometric theory*. New York: McGraw-Hill.

Fajgelj, S. (2003). *Psihometrija: metod i teorija psihološkog mjerenja*. Beograd: Centar za primenjenu psihologiju.

časopis *Suvremena psihologija*. Jasterbarsko: Naklada Slap.

Bodovna vrijednost predmeta

5 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeno i usmeno.

Preduvjeti upisa

Položeni ispiti iz kolegija Uvod u teoriju testova i Kvantitativna interpretacija testova.

ETIKA ISTRAŽIVAČKE I STRUČNE DJELATNOSTI PSIHOLOGA

Okvirni sadržaj predmeta

Općenito o etici. Filozofski temelji etike. Opća etička načela i vrijednosni sustavi. Etičke teorije. Moral i moralni razvoj. Etika psihologijskih znanstvenih istraživanja i etika profesionalne djelatnosti psihologa. Etički kodeksi. Obavješćavanje sudionika u istraživanju odnosno klijenata i dogovor s njima. Prepoznavanje etičkog pitanja i etičke dileme i proces donošenja etičke prosudbe. Suradnja s predstavnicima drugih struka u donošenju etičkih prosudbi.

Cilj

Senzibilizacija na etička pitanja i etičke dileme i priprema za etičko ponašanje u struci. Stjecanje vještine prepoznavanje etičkih pitanja i donošenja etičkih prosudbi.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava iz ovog predmeta djelomično se provodi u obliku predavanja i djelomično aktivnim sudjelovanjem u razmatranju etičkih pitanja u poznatim primjerima.

Znanje se provjerava tijekom nastave i ocjena se formira na temelju angažiranosti studenata tijekom nastave (nema posebnog ispita).

Popis literature potrebne za studij

Hrvatsko psihološko društvo (1996). Etički kodeks Hrvatskog psihološkog društva. *Hrvatski psihologijski glasnik*, 3-4(II), 5-10.

Kolesarić, V. (1996). O Etičkom kodeksu hrvatskog psihološkog društva. *Hrvatski psihologijski glasnik*, 3-4(II), 11-14.

Kolesarić, V. (2003). Neki psihologijski aspekti etike u istraživanju s djecom. *Dijete i društvo*, 1(5), 83-91.

Francis, R.D. (1999). *Ethics for Psychologists*. Leicester: BPS Books.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Roth, J.K. (1995). *International Encyclopedia of Ethics*. London, Chicago: Fitzroy Dearborn Publishers.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS.

Način polaganja ispita

Nema posebnog ispita. Ocjena se formira na temelju angažiranosti studenata tijekom nastave.

Preduvjeti upisa

Nema uvjeta.

SOCIJALNI IDENTITET I MEĐUGRUPNI ODNOSI

Okvirni sadržaj predmeta

Nasljeđe, kultura i socijalizacijski procesi. Individualizam i kolektivizam. Proces i akulturacije. Socijalne uloge. Spolne uloge: sličnosti i razlike, te objašnjenja tih razlika. Socijalni identitet i grupna pripadnost. Etnički identitet.. SYMLOG - sustav za opažanje socijalne interakcije. Percipiranje grupa. Socijalna kategorizacija. Manjinske i većinske grupe. Predrasude i diskriminacija. Etnicitet, patriotizam i nacionalizam. Sukobi među grupama: uvjeti nastanka, postupci za ublažavanje sukoba i njihovo otklanjanje. Pregovaranje, posredovanje i mirenje.

Cilj

Studenti će razumjeti faktore koji utječu na međugrupne odnose, te ih povezati s osobnim iskustvom pripadanja različitim grupama. Razumjet će razloge zbog kojih dolazi do sukoba među grupama, kao i nastanak predrasuda i postupke smanjivanja sukoba i predrasuda.

Oblik provođenja nastave i način provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata vježbi i seminara tjedno tijekom jednog semestra.

Provjera znanja provodi se tijekom nastave kroz različite individualne i grupne zadatke te pismenim i usmenim ispitom nakon odslušanog predmeta.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Hewstone, M. i Stroebe, W. (2002.) *Uvod u socijalnu psihologiju*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
Radovi iz tekuće znanstvene periodike.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Ajduković, D. (ur.). (2003). *Socijalna rekonstrukcija zajednice. Psihološki procesi, rješavanje sukoba i socijalna akcija*. Zagreb: Društvo za psihološku pomoć.

Aronson, E., Wilson, T.D. i Akert, R.M.(2002). *Social Psychology*. Prentice Hall.

Brehm, S.S., Kassin, S.M. i Fein, S. (2002). *Social psychology*. New York: Houghton Mifflin.

Deaux, K., Dane, F.C. i Wrightsman, L.S. (1993). *Social Psychology in the '90s*. Pacific Grove, California: Brooks/Cole Publishing Company.

Franzoi, S. L. (2000). *Social Psychology*. McGraw-Hill Higher Education.

Myers, D.G. (1999). *Social psychology*. London: McGraw-Hill.

Pennington, D.C. (1997). *Socijalna psihologija*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Bodovna vrijednost predmeta

6 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeno i usmeno.

Preduvjeti upisa

Uvod u metodologiju eksperimentalne psihologije, Statistika u psihologiji I, Statistika u psihologiji II, Neeksperimentalna psihologijska metodologija, Socijalna percepcija i stavovi, Interpersonalni i unutargrupni odnosi.

3.2.4. DIPLOMSKI STUDIJ – IZBORNI PREDMETI

AKTUALNI PROBLEMI PSIHLOGIJE RADA

Okvirni sadržaj predmeta

Tematski sadržaj predmeta će varirati iz godinu u godinu ovisno društvenim okolnostima i interesima studenata i nastavnika. Teme koje će predmet obrađivati mogu biti npr. psihološki aspekti novih tehnologija, psihološki učinci nezaposlenosti, promjene u svijetu rada i njihovo utjecaj na razvoj ljudskih potencijala.

Cilj

Upoznati studente s aktualnim, društveno relevantnim temama, mogućim pristupima njihovom istraživanju i načinima rješavanja. Potaknuti smisao za kritičko promišljanje teorije i istraživanje, kao i njihove relevantnosti u rješavanju realnih problema.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Uz nekoliko uvodnih predavanja, nastava će biti "projektnog" tipa, potpomognuta virtualnim, računalom podržanim seminarima, s maksimalnom aktivnošću samih studenata i istraživanju teme i međusobnom informiranju o postignutim rezultatima. Polaznici će pretraživati i analizirati literaturu, sažimati nalaze i međusobno se informirati, nastojeći izvući praktične pouke. Znanje se provjerava na temelju priloga raspravi i ostvarenih projektnih rezultata.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Ovisit će o temi

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Ovisit će o temi

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS.

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno ili usmeno.

Preduvjeti upisa

Odabir i razvoj osoblja, Motivacija i radno ponašanje.

DJEČJA KLINIČKA PSIHOLOGIJA

Okvirni sadržaj predmeta

Problemi u ranoj dječjoj dobi. Problemi u školskoj dobi. Problemi u adolescenciji. Psihodijagnostička procjena djece. Specifičnost tretmana i intervencija u dječjoj dobi. Prevencija poremećaja u dječjoj i adolescentnoj dobi. Zlostavljanje i zanemarivanje djece. Tugovanje kod djece. Etički standardi u radu s djecom.

Cilj

Studenti će se upoznati s kliničkim slikama različitih psihičkih poteškoća u dječjoj i adolescentnoj dobi, metodama njihove kliničke procjene te s tretmanima prilagođenima problemu i dobi djeteta. Koristit će postojeća znanja o procesu kliničke procjene i primjenjivat će različite metode procjenjivanja na specifičnim dječjim poteškoćama. Uvježbavat će provođenje kliničkog intervjua i vještine potrebne za kliničku primjenu psihologijskih instrumenata kod djece.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata vježbi tjedno tijekom 7. semestra. Vježbe će uključivati rad na slučajevima.

Provjera znanja provodi se tijekom nastave kroz obavezne izvještaje, te na kraju nastave pismenim i praktičnim dijelom ispita.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Walker C. E. i Roberts M. C. (2001). *Handbook of Clinical Child Psychology*. New York: John Wiley & Sonc Inc.

Kronenberger W. G. i Meyer, R. G. (2001). *The Child Clinician's Handbook*. Boston: Allyn and Bacon.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Schroeder, C. S. i Gordon, B. N. (1991). *Assessment and Treatment of Childhood Problems: A Clinician's Guide*. New York: The Guilford Press.

Kamphaus R. W. i Frick, P. J. (1996). *Clinical Assessment of Child and Adolescent Personality and Behavior*. Boston: Allyn and Bacon.

House, A. E. (1999). *DSM-IV Diagnosis in the Schools*. New York: The Guilford Press.

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS.

Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od dva dijela: pismenog i praktičnog

Preduvjeti upisa

Odslušani i položeni kolegiji: Psihologija djetinjstva i adolescencije, Uvod u kliničku psihologiju i Klinička procjena psihičkih poremećaja.

EKOLOŠKA PSIHOLOGIJA

Okvirni sadržaj predmeta

Bihevioralni pristup pitanjima čovjekove okoline. Predmet ekološke psihologije. Metodološke specifičnosti. Teorijski modeli odnosa čovjeka i okoline. Determinizam i interakcionalizam. Okolinski stresori. Kvaliteta okoline. Percepcija i kognicija okoline. Kognitivne mape. Percepcija opasnosti i ponašanje u nesrećama i katastrofama. Socijalne dimenzije prostora: osobni prostor, zbijenost, privatnost, teritorijalnost. Urbana i stambena okolina. Okolina i vandalsko ponašanje. Adaptativno ponašanje u različitim okolinama. Planiranje okoline. Odnos spram prirodnih i neobnovljivih resursa.

Cilj

Studenti će upoznati sadržaje i metode koje omogućuju psihologu sudjelovanje u procesu planiranja i mijenjanja čovjekove fizičke okoline. Razumjet će složene odnose čovjeka i okoline. Moći će evaluirati subjektivnu kvalitetu promjena u okolini i sudjelovati u planiranu okoline.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata vježbi i seminara tjedno tijekom jednog semestra. Provjera znanja provodi se tijekom nastave kroz individualne i grupne zadatke na terenu te pismenim i usmenim ispitom nakon odslušanog predmeta.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Ajduković, D. (1991.) *Čovjekova okolina i psihologija*. U: V. Kolesarić, M. Krizmanić i B. Petz (ur.) *Uvod u suvremenu psihologiju*, 449-509. Zagreb: Grafički zavod Hrvatske.

Ajduković, D. (1984.) Psihologijski problemi istraživanja kvalitete stanovanja. Zbornik radova "*VI Dani psihologije*", 47-54. Zadar: Filozofski fakultet.

Ajduković, D. (1984.) Psihologijski pogled na jedan aspekt društvene krize. *Primijenjena psihologija*, 5, 244-247.

Ajduković, D. (1988.) A contribution to the methodology of personal space research. *Psychologische Beiträge*, 30, 198-208.

Ajduković, D. i Bistrović, E. (1987.) Prilog grafičkoj metodi istraživanja kognitivnih prostornih mapa. *Revija za psihologiju*, 17, 67-80.

Čorkalo, D. (1992.) Psihologijski aspekti istraživanja percepcije opasnosti. *Socijalna ekologija*, 1, 63-81.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Trstenjak, A. (1984.) *Ekološka psihologija*. Ljubljana: ČGP Delo

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeno i usmeni.

Preduvjeti upisa

Neeksperimentalna psihologijska metodologija, Socijalna percepcija i stavovi.

EKOLOŠKA RAZVOJNA PSIHOLOGIJA

Okvirni sadržaj predmeta

Ekološki model razvoja. Utjecaj mikrosustava na razvoj djeteta: obitelj (utjecaj pojedinačnih članova obitelji i obiteljske konfiguracije i strukture), dječji vrtić, vršnjaci, škola. Utjecaj mezosustava na razvoj. Utjecaj egzosustava na razvoj: radno mjesto i zaposlenost roditelja, socijalna mreža, socioekonomski status, zakonodavstvo i socijalna politika, sredstva

masovnih komunikacija. Utjecaj makrosustava na razvoj: kulturalni i subkulturalni utjecaji. Kronosustav kao čimbenik razvoja. Rizični, zaštitni i čimbenici otpornosti u dječjem razvoju.

Cilj

Studenti će se upoznati s različitim modelima o mehanizmima djelovanja socijalnih ekoloških sustava na razvoj. Po završetku kolegija studenti će razumjeti kako socijalni konteksti, promjene u njima i interakcije između njih i djeteta utječu na razvoj te će moći prepoznati i razlikovati okolnosti i uvjete u različitim kontekstima koji pogoduju kao i one koji narušavaju optimalan djetetov razvoj.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

1 sat predavanja i 2 sata seminara tjedno tijekom jednog semestra. Tijekom izvođenja nastave znanje će se provjeravati putem samostalnih i grupnih seminarskih radova, a po završetku nastave pismenim i usmenim ispitom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Bronfenbrenner, U., & Morris, P. A. (1998). The ecology of developmental processes. In W. Damon (Series Ed.) & R. M. Lerner (Vol. Ed.), *Handbook of child psychology: Vol. 1. Theoretical models of human development* (5th ed., pp. 993-1028). New York: John Wiley.

Demo, D.H., Ganong, L.H. (1994). Divorce. U knjizi McKenry, P.C. i Price S.J. (Eds.) (1994). *Families and Change* (str. 197-218).

Masten, A., Coatsworth, J.D. (1998). The development of competence in favorable and unfavorable environments. *American Psychologist*. 53, 2, 205-220.

Walsh, F. (Ed.) (1993). *Normal family processes*. New York: The Guilford Press. (pogl. 1-12)

Clarke-Stewart, A. (1993). *Daycare*. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press.

Ilišin, V., Marinović Bobinac, A., Radin, F. (2001). *Djeca i mediji*. Zagreb: Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži i IDIZ.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Bronfenbrenner, U. (1989). Ecological systems theory. *Annals of Child Development*, 6, 187-249.

Stewart, A.J., Copeland, A. P., Chester, N.L., Malley, J.E., Barenbaum, N.B. (1997). *Separating together: How divorce transforms families*. New York: The Guilford Press.

Balter, L., Tamis-leMonda (Eds.) (1999). *Child psychology: A handbook of contemporary issues*. New York: Psychology Press. (pogl. 16, 18, 19)

Bodovna vrijednost predmeta

3 ECTS.

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno.

Preduvjeti upisa

Uvod u razvojnu psihologiju i Psihologija djetinjstva i adolescencije.

ERGONOMIJSKA PSIHOLOGIJA

Okvirni sadržaj predmeta

Ergonomija kao interdisciplinsko područje djelovanja. Sustav čovjek-stroj: pojam, planiranje i razvoj. Čovjek kao dio sistema: analiza ljudskih mogućnosti i ograničenja. Oblikovanje vizuelnih, auditivnih i taktilnih informacijskih sustava. Oblikovanje upravljalaca: kodiranje, kompatibilnost, otpor, C/D omjer. Oblikovanje alata i radnih pomagala. Metode rada i oblikovanje posla: fiziološki i motivacijski aspekti. Nova informacijska tehnologija i oblikovanje rada. Interakcija čovjeka i računala. Radni uvjeti: učinci, evaluacija, standardi i upute. Životni prostor: ergonomija i ekologija

Cilj

Omogućiti studentima da razumiju ljudske probleme koji se javljaju pri radu, posebice one koji se odnose na prilagodbu čovjeka radu, i poučiti ih temeljnim vještinama koje su potrebne pri rješavanju ovih problema.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

3 sata predavanja kombinirana s 3 sata vježbi. Znanje se provjerava pismenim i usmenim ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Bridger, R.S. (2003). *Introduction to ergonomics* (2nd Ed.). London: Taylor & Francis.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Kroemer, A.H.E. i Grandjen, E. (2000). *Prilagodavanje rada čovjeku – priručnik primijenjene ergonomije*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Sanders, M.S. i McCormick, E.J. (1993). *Human factors in engineering design* (7th Ed.). New York: McGraw-Hill

Wickens, C.D., i Hollands, J.G. (2000). *Engineering psychology and human performance* (3rd Ed.). Prentice-Hall.

Bodovna vrijednost predmeta

6 ECTS.

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno i usmeno.

Preduvjeti upisa

Uvod u psihologiju rada.

FORENZIČNA PSIHOLOGIJA

Okvirni sadržaj predmeta

Područja forenzičke psihologije. Primjena psihologijskih spoznaja u raznim domenama prava. Forenzički značaj osnovnih psihičkih procesa. Forenzički značaj razumijevanja ličnosti. Psihologija svjedočenja: psihički procesi na kojima se osniva svjedočenje, čimbenici i uvjeti koji utječu na točnost svjedočenja. Psihološki čimbenici u prepoznavanju počinitelja. Psihološki čimbenici u dosjećanju svjedoka i žrtava. Mogućnosti poboljšanja dosjećanja i prepoznavanja svjedoka. Izvanpravni aspekti sumnjičenja i presuđivanja. Tehnike uzimanja izjava od odraslih i djece. Kognitivni intervju. Psihologija kriminaliteta. Psihološke osobitosti počinitelja kaznenih djela. Antisocijalne ličnosti: biološki, socijalni i interakcijski činioci u formiranju istih. Dijagnostika antisocijalne ličnosti. Forenzičko-psihološki aspekti maloljetne delinkvencije. Psihološko profiliranje. Forenzičko-psihologijski aspekti penologije. Psiholog

kao dio forenzičkog tima. Psiholog kao vještak. Domene vještačenja. Psihologijske metode u detekciji laži. Analiza vjerodostojnosti iskaza. Analiza neverbalnog ponašanja. Analiza fizioloških pokazatelja (poligrafsko ispitivanje). Otkrivanje laži pomoću testova (simulacija, disimulacija, agravacija poremećaja).

Cilj

Osposobljavanje studenata za razumijevanje i prepoznavanje utjecaja osnovnih psiholoških procesa i zakonitosti te karakteristika i dinamike ličnosti svih sudionika na proces istražnog i sudskog postupka, a naročito na proces davanja iskaza, svjedočenja. Razumijevanje i prepoznavanje psiholoških osobitosti i procesa koji su specifično vezani uz kršitelje propisa i zakona te uz žrtve. Osposobljavanje studenata da sudjeluju kao stručnjaci u procesu uzimanja izjava, dijagnostici poremećaja (posebno antisocijalne ličnosti) te rehabilitacijskom procesu počinitelja.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata vježbi i seminara tjedno tijekom jednog semestra.

Provjera znanja provodi se tijekom nastave kroz različite individualne i grupne zadatke te pismenim i usmenim ispitom nakon odslušanog predmeta.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Hess, A. K., Weiner, I. B. (1999). *The Handbook of Forensic Psychology*. Chichester: Wiley.

Zarevski, P. (1991). Pamćenje i vjerodostojnost svjedočenja. *Penološke teme, 1-4*, 57-77.

Memon, A., Vrij, A., Bull, R. *Psychology and Law. Truthfulness, Accuracy and Credibility*.

Berkshire: McGraw-Hill.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Gudjonsson, G. (1992). *The Psychology of Interrogations, Confessions and Testimony*. Chichester: Wiley.

Millon et al. (1998). *Psychopathy*. Guilford press.

Milne, R., Bull, R. (1999). *Investigative Interviewing. Psychology and Practice*. Chichester: Wiley.

Sporer, S.L., Malpass, R.S., Koenhken, G. (1996). *Psychological Issues in Eyewitness Identification*. Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.

Blackburn, R. (1993). *The psychology of criminal conduct. Theory, Research and Practice*. Chichester:Wiley.

Bajer, M., Kljaić, S. (1990). *Kasniji životni put delinkventne djece* (izbor iz pojedinih poglavlja). Zagreb: RZ RKSSOH.

Ljubin, T. (2002). Kognitivni intervju. Policija i sigurnost.

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeno i usmeno.

Preduvjeti upisa

Socijalna percepcija i stavovi, Interpersonalni i unutargrupni odnosi.

GENETIKA PONAŠANJA

Okvirni sadržaj predmeta

Povijest genetike ponašanja; Osnove genetike (geni, kromosomi, metode lociranja gena); Mendeljevi principi nasljeđivanja; Mehanizmi djelovanja gena na ponašanje; Teorija kvantitativne genetike; Metode kvantitativne genetike (Metoda blizanaca, Metoda posvajanja; Porodična metoda); Molekularno-biološke metode i genetika ponašanja (analiza vezanosti, lokusi za kvantitativno distribuirane osobine); Osnove analize podataka u genetici ponašanja (Korelacijska analiza na genetički informativnim skupinama; Formuliranje i testiranje modela o genetičkim i okolinskim utjecajima); Genetički utjecaji i individualne razlike (Opća inteligencija i specifične kognitivne sposobnosti; Ličnost i poremećaji ličnosti; Psihopatologija); Okolinski utjecaji i individualne razlike (Djeljeni i nedjeljeni okolinski utjecaji; Interakcija i korelacija genotipa i okoline, Genetski utjecaj na okolinske mjere).

Cilj

Cilj predloženog kolegija je upoznati studente s osnovnim pojmovima iz genetike ponašanja, kao i s istraživanja o genetskom i okolinskom doprinosu razvoju ponašajnih karakteristika, u

prvom redu u području inteligencije, psihologije ličnosti i psihopatologije. Pored toga, cilj kolegija je osposobiti studente za samostalno praćenje literature u tom području.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sat predavanja i 2 sata seminara na tjedan

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Plomin, R., DeFries, J.C., McClearn, G.E., & McGuffin, P. (2001). *Behavioral genetics* (4th ed.). New York: Worth Publishers.

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeni.

Preduvjeti upisa

Redovan upis diplomskog studija

GRUPNI RAD

Okvirni sadržaj predmeta

Grupa i grupni tretman. Odnos individualnog i grupnog tretmana. Klasifikacija grupa. Planiranje tretmanskih grupa. Faze razvoja tretmanske grupe. Razine intervencija u tretmanskim grupama – intrapersonalne, interpersonalne, intervencije u okruženju. Kreativne tehnike u grupnom tretmanu. Specifičnosti grupne strukture i procesa. Neformalne uloge članova grupe. Sukobi u grupi. Uloga i funkcije voditelja usmjerene na socio-emocionalne odnose članova i ostvarivanje individualnih i grupnih ciljeva. Suvoditeljski rad. Etička pitanja grupnog tretmana. Evaluacija grupnog tretmana. Modeli evaluacije. Evaluacija kao intrevencija. Specifičnost grupnog tretmana s nedobrovoljnim klijentima. Upoznavanje s primjenom grupnog tretmana u praksi.

Kolegij promiče načela osnaživanja klijenata i razvija humanističke vrijednosti, kao npr. međusobne odgovornosti, prava na uključenost i prihvaćenost, slobodno izražavanje i uvažavanje, različitost, slobodu izbora.

Cilj

Studenti će upoznati grupni tretman iz psihosocijalne perspektive. Razumjet će dinamiku razvoja i ishode neformalnih uloga u grupi. Steći će iskustvo s interaktivnim modelom vodstva u grupi. Studenti će usvojiti vještine planiranja i vođenja grupe, procjenjivanja i evaluacije ishoda grupnog tretmana.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata vježbi. Nastava se temelji na modelu iskustvenog učenja.

Procjenjivanje znanja odvija se tijekom nastave gdje je svaki student dužan prirediti i prikazati u svojoj obrazovnoj grupi neku od aktivnosti značajnih za vođenje grupa.

Konačna procjena znanja je usmeni ispit.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Ajduković, M. (1997.) *Grupni pristup u psihosocijalnom radu*. Zagreb: Društvo za psihološku pomoć.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Časopis *Group work*

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS.

Način polaganja ispita

Usmeno.

Preduvjeti upisa

Interpersonalni i unutargrupni odnosi

KLINIČKA NEUROPSIHOLOGIJA

Okvirni sadržaj predmeta

Teorijske osnove kliničke neuropsihologije: definicija, povijest, srodne discipline, osnovni pojmovi. Pojam organiteta. Organizacija mozgovne kore (cerebralna lateralizacija i longitudinalna organizacija). Povezanost patoloških promjena u strukturi i funkciji pojedinih dijelova mozga s promjenama u doživljavanju i ponašanju. Osnovni pojmovi neuropatologije: traume glave, cerebrovaskularni incidenti, tumori, degenerativni poremećaji, trovanja, infektivni procesi. Neuropsihologijsko ispitivanje: racionala mjerenja deficita, tok neuropsihologijskog ispitivanja, interpretacija. Testovi i tehnike za ispitivanje poremećaja pojedinih funkcija: općih intelektualnih, perceptivnih, konstruktivnih, verbalnih, orijentacije i pažnje, pamćenja, pojmovnog mišljenja.

Cilj

Upoznavanje s teorijskim osnovama kliničke neuropsihologije. Razumijevanje organizacije funkcija kod normalnog mozga i posljedica mozgovnog oštećenja pojedinih kortikalnih područja. Upoznavanje s osnovama neuropatologije i glavnim vrstama poremećaja. Upoznavanje toka neuropsihologijskog ispitivanja, najčešće korištenih testova i tehnika, te interpretacije podataka dobivenih ispitivanjem.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata vježbi tjedno tijekom jednog semestra.

Znanje se provjerava kolokvijem i pismenim ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Galić, S. (2002). *Neuropsihologijska procjena*. Naklada Slap, Jastrebarsko i Opća Županijska bolnica, Požega.

Lezak, M.D. (1995) *Neuropsychological Assessment*. Oxford Univ. Press, New York.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Berger, J. (1987). (ed.) *Psihodijagnostička i neuropsihološka procjena moždanih disfunkcija i oštećenja*. Zbornik 6, Savez društava psihologa SR Srbije, Beograd.

Springer, S.P., Deutsch, G. (1985). *Left Brain, Right brain*. Freeman & Co., New York.

Luria, A. R. (1983). *Osnovi neuropsihologije*. Beograd: Nolit.

Odabir aktualnih radova iz znanstvenih i stručnih časopisa

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeni.

Preduvjeti upisa

Biološka psihologija I i Biološka psihologija II

KOMPARATIVNA PSIHOLOGIJA I ETOLOGIJA

Okvirni sadržaj predmeta

Određenje komparativne psihologije i etologije. Povijest razvoja komparativne psihologije i etologije. Teorije o životinjskoj kogniciji. Komparacija načina i dosega učenja i inteligencije različitih životinjskih vrsta. Metakognicija subhumanih vrsta i teorija uma. Kognitivna etologija. Upotreba alata kod subhumanih vrsta. Komunikacijski sustavi subhumanih vrsta. Emocije i socijalno ponašanje životinja. Igra kod subhumanih vrsta. Međukulturalne i rasne razlike u inteligenciji i ličnosti.

Cilj

Upoznati studente s područjem komparativne psihologije i etologije, kao i njihovim vezama s dodirnim znanostima. Kolegij će poslužiti boljem razumijevanju ljudskog ponašanja, doživljavanja i kognicije. Studentima usmjerenim u pravcu kulturalne antropologije će biti od posebne važnosti sadržaji iz područja međukulturalnih razlika u ličnosti i inteligenciji.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 1 seminar na tjedan

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Dewsbury, D.D. (1989). Comparative psychology, ethology and animal behavior. *Annual Review of Psychology*. 40, 581-602.

Ristau, C.A. (Ur) (1991). *Cognitive ethology*. Hillsdale, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers.

Zarevski, P. (2001). *Struktura i priroda inteligencije*. (str. 1–172) Jastrebarsko. Naklada Slap.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Balada, R.P., Pepperberg, I.M. i Kamil, A.C. (1998). *Animal cognition in nature*. London: Academic Press.

Boysen, S.T. i Himes, G.T. (1999). Current issues and emerging theories in animal cognition. *Annual Review of Psychology*. 50, 683-705.

Gardner, H., Kornhaber, M.L., Wake, W.K. (1999). *Inteligencija – različita gledišta*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Bodovna vrijednost predmeta

3 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeni i usmeni

Preduvjeti upisa

Nema.

LINEARNO STRUKTURALNO MODELIRANJE

Okvirni sadržaj predmeta

Osnovni pojmovi i definicije u području modeliranja strukturalnih jednadžbi; Obilježja metodologije strukturalnog modeliranja i specifičnosti u odnosu na druge multivarijatne tehnike; Teorijski, statistički i matematički aspekti; Osnovna logika analize i priroda zaključivanja; Glavne vrste varijabli u analizama strukturalnih jednadžbi; Terminologija, simbolička i grafička notacija; Opći model strukturalnih jednadžbi; Koraci u provedbi analize latentnih varijabli; Područja primjene: validacijske studije, korelacijska / eksperimentalna istraživanja; Primjeri: analize traga s manifestnim varijablama; modeli klasične teorije

testova, modeli teorije latentnih stanja i crta, modeli latentnih promjena, multigrupni modeli; Problemi i ograničenja u primjeni analiza strukturalnih modela.

Cilj

Osposobiti polaznike za (a) samostalnu prosudbu adekvatnosti primjene i interpretacije rezultata analiza strukturalnih modela u psihologijskim istraživanjima, (b) samostalnu izradu, testiranje i evaluaciju mjernih i strukturalnih modela na empirijskim podacima.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata vježbi tjedno unutar jednog semestra. Provjera znanja provodi se tijekom semestra - kroz rješavanje zadataka i provedbe analiza u okviru vježbi, seminarske radove te ispitom nakon odslušanog kolegija.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Loehlin, J. C. (1998). *Latent variable models*. Hillsdale: Lawrence Erlbaum Associates.

Kline, R. B. (1998). *Principles and practice of structural equation modeling*. New York: The Guilford Press.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Pedhazur, E. J., & Schmelkin, L. P. (1991). *Measurement, design, analysis: An integrated approach*. Hillsdale NJ: LEA.

Hair, J. F., Anderson, R. L., Tatham, R. E., Black, W. (1998). *Multivariate data analysis*. London: Prentice-Hall.

Long, J. S. (1983). *Confirmatory factor analysis*. London: Sage.

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeno.

Preduvjeti upisa

Položen ispit iz Psihometrije.

MULTIVARIJATNE METODE: DIMENZIONALNI MODELI

Okvirni sadržaj predmeta

Glavni sadržaj kolegija odnosi se na proučavanje problema koji se pojavljuju u primjeni metoda za multivarijatnu analizu podataka primarno usmjerenih na analize dimenzionalnosti unutar skupova varijabli. U širem izboru ovih postupaka nalaze se: faktorska i klaster analiza, analiza korespondencije, multidimenzionalno skaliranje. Program je u pravilu ograničen na 3 metode, koje se sustavno proučavaju i primjenjuju na realnim podacima. Svaka tema završava seminarskim radom u kojem polaznici, odgovarajući na opća pitanja i ona koja se odnose na konkretno analizirane podatke, trebaju pokazati da su ovladali najvažnijim pitanjima primjene i kvantitativne interpretacije.

Cilj

Osposobiti studente za samostalni odabir, prosudbu adekvatnosti i tehničku provedbu odabranih metoda za multivarijatnu analizu podataka te kvantitativnu interpretaciju rezultata dobivenih njihovom primjenom.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata vježbi tjedno unutar jednog semestra. Provjera znanja provodi se tijekom semestra - kroz provedbe analiza u okviru vježbi i seminarske radove.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Fulgosi, A. (1984). *Faktorska analiza*. Školska knjiga, Zagreb.

Aldenderfer, M. S. i Blashfield, R. K. (1986). *Cluster Analysis*. Beverly Hills: Sage Publications.

Norusis, M. J. (1993). *SPSS for Windows - Professional Statistics*. Chicago: SPSS Inc.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Grimm, L.G., Yarnold, P.R. (Eds.) (1995). *Reading and Understanding Multivariate Statistics*. American Psychological Association., Washington.

Lewis-Beck, M.S. (1994). *Factor Analysis and Related Techniques*. International Handbooks of Quantitative Applications in the Social Sciences, Vol. 5, London.

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeno (seminarski radovi).

Preduvjeti upisa

Položeni ispiti iz kolegija Uvod u teoriju testova i Kvantitativna interpretacija testova.

MULTIVARIJATNE METODE: PREDIKTIVNI I KLASIFIKACIJSKI MODELI***Okvirni sadržaj predmeta***

Glavni sadržaj kolegija odnosi se na proučavanje problema koji se pojavljuju u primjeni metoda za multivarijatnu analizu podataka primarno usmjerenih na analize međuzavisnosti unutar i između skupova varijabli. U širem izboru ovih postupaka nalaze se: diskriminacijska i višestruka regresijska analiza, logistička regresijska analiza, kanonička korelacijska analiza, multivarijatna analiza varijance. Program je u pravilu ograničen na 3 metode, koje se sustavno proučavaju i primjenjuju na realnim podacima. Svaka tema završava seminarskim radom u kojem polaznici, odgovarajući na opća pitanja i ona koja se odnose na konkretno analizirane podatke, trebaju pokazati da su ovladali najvažnijim pitanjima primjene i kvantitativne interpretacije.

Cilj

Osposobiti studente za samostalni odabir, prosudbu adekvatnosti i tehničku provedbu odabranih metoda za multivarijatnu analizu podataka te kvantitativnu interpretaciju rezultata dobivenih njihovom primjenom.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata vježbi tjedno unutar jednog semestra. Provjera znanja provodi se tijekom semestra - kroz provedbe analiza podataka u okviru vježbi i seminarske radove.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Tacq, J. (1997). *Multivariate Analysis Techniques in Social Science Research*. London: Sage publications.

Klecka, W. R. (1980). *Discriminant Analysis*. Beverly Hills: Sage publications.

Norusis, M. J. (1993). *SPSS for Windows - Professional Statistics*. Chicago: SPSS Inc.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Grimm, L.G., Yarnold, P.R. (Eds.) (1995). *Reading and Understanding Multivariate Statistics*. American Psychological Association., Washington.

Jaccard, J. et.al. (2002). *Interaction effects in multiple regression*. London: Sage.

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeno (seminarski radovi).

Preduvjeti upisa

Položeni ispiti iz kolegija Uvod u teoriju testova i Kvantitativna interpretacija testova.

NAPREDNI PRAKTIKUM PSIHOSOCIJALNOG RAZVOJA U ADOLESCENCIJI

Okvirni sadržaj predmeta

Razvojni period kasne adolescencije. Specifičnosti studentske populacije: zadaci, izazovi i opasnosti. Samopoimanje i razvoj identiteta. Autonomija, konflikt i sklad u obiteljskim odnosima. Prijateljstvo i odnosi s vršnjacima. Intimnost i seksualnost. Osnove uspješnog studiranja: motivacija, tehnike učenja, organizacija vremena. Odnosi s nastavnicima.

Korištenje slobodnog vremena. Psihosocijalni problemi u adolescenciji: stres, suočavanje i adaptacija, ispitna i socijalna anksioznost, korištenje alkohola i droge, poremećaji ponašanja i delinkvencija, poremećaji hranjenja, usamljenost, depresija i suicidalnost. Prevencija mentalnog zdravlja studenata: pravilan izbor studija, usvajanje tehnika uspješnog studiranja, razvoj komunikacije i socijalnih vještina, razvoj i održavanje mreže socijalne podrške, usvajanje tehnika rješavanja problema, razvoj samopoštovanja.

Cilj

Polaznjem praktikuma studenti će povećati razumijevanje razvojnih zadataka i aspekata uspješnog razvoja u studentskoj dobi. Usvojit će korisna znanja i tehnike prevladavanja pojedinih vrsta problema u ponašanju i doživljavanju – u domeni studiranja, socijalnih odnosa, nepoželjnih navika i odnosa prema samom sebi. Cilj je upoznavanje, razrada i primjena tehnika poticanja nekih vidova psihosocijalnog razvoja u maloj grupi.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 2 sata vježbi tjedno tijekom jednog (9.) semestra. Praktikum uključuje klasično i instrumentalno učenje u grupi s tim da se predavanja izvode dijelom u velikoj grupi, a radionice u malim prema interesu homogenim grupama. Naglasak je na aktivnoj uključenosti studenata pri izboru područja kojim će se detaljnije baviti te u upoznavanju, usvajanju i demonstraciji tehnika poticanja psihosocijalnog razvoja u maloj grupi studenata (polaznika Osnovnog praktikuma psihosocijalnog razvoja u adolescenciji). Nastava uključuje primjenu savjetodavnih vještina te simboličke, kreativne, bihevioralno-kognitivne i psiho-edukativne strategije.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

- McNamara, S. (2000). *Stress in Young People*. London: Continuum.
- Lugomer-Armano, G., Kamenov, Ž. i Ljubotina D. (ur.) (2002). *Problemi i potrebe mladih u Hrvatskoj*. Zagreb: Odsjek za psihologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Klub studenata psihologije.
- Brigham, T.A. (1989). *Self-management for Adolescents*. New York: The Guilford Press.
- Calhoun, J.F. and Acolella, J.R. (1990). *Psychology of Adjustment and Human Relationships*. New York: McGraw-Hill Publishing Company.
- Geldard, K. And Geldard, D. (2000). *Counselling Adolescents*. London: Sage Publications.
- Johnson, S.L. (1997). *Therapist's Guide to Clinical Intervention*. London: Academic Press.
- Kroger, J. (2000). Brigham, T.A. (1989). *Self-management for Adolescents*. New York: The Guilford Press.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Miljković, D., Lugomer-Armano, G., Arnautović, D. (ur.) (2004). *Ovdje sam, slušam - priručnik za edukaciju volontera u službi psihološke pomoći telefonom*. Zagreb: Savez udruga telefona kriznih službi

Nelson-Jones, R. (2000). *Practical counseling and helping skills* (4th ed.). London: Continuum.

Radovi iz tekuće znanstvene i stručne periodike.

Bodovna vrijednost predmeta:

3 ETCS

Način polaganja ispita

Provjera znanja i svladavanja vještina provodi se tijekom nastave kroz različite individualne i grupne zadatke.

Preduvjeti upisa

Osnove psihološkog savjetovanja i. Grupni rad.

ODNOS STAVOVA I PONAŠANJA

Okvirni sadržaj predmeta

Tehnike za ispitivanje stavova. Postupci konstrukcije pojedinih skala. Prednosti i nedostaci pojedinih skala te njihova primjenjivost za različite svrhe ispitivanja. Odnos stavova i ponašanja: pod kojim uvjetima se povećava ili smanjuje povezanost stavova i ponašanja, koji su procesi u osnovi te veze. Razmatranje čimbenika koji djeluju kao moderatori/medijatori tog odnosa. Teorija afektivno-kognitivne konzistencije. Novije teorije proizašle iz teorije kognitivne disonance. Teorija samopercepcije. Snaga stava i pobudljivost. Glavni teorijski modeli koji objašnjavaju mogućnost predviđanja ponašanja: teorija planiranog ponašanja i procesni model za predviđanje ponašanja. Primjena u temeljnim i primijenjenim istraživanjima i programima.

Cilj

Svladavanje postupaka konstruiranja različitih instrumenata za mjerenje stavova te primjena odgovarajućih metoda i tehnika za ispitivanje stavova. Upoznavanje najvažnijih teorijskih postavki i empirijskih nalaza za razumijevanje međuovisnosti stavova i ponašanja, te poznavanje uvjeta koji dovode do njihove bolje povezanosti.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata vježbi i seminara tjedno tijekom jednog semestra.

Provjera znanja provodi se tijekom nastave kroz različite individualne i grupne zadatke te pismenim i usmenim ispitom nakon odslušanog predmeta.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Prišlin, R. (1991). *Kada se i kako ponašanje slaže s našim stavovima*. U: Uvod u psihologiju (1991). Grafički zavod Hrvatske.

Pennington, D.C.(1997). *Osnove socijalne psihologije*. Naklada Slap, Jastrebarsko.

Summers, G.F. (Ur). (1969). *Attitude Measurement*. Chicago: Rand McNally& Co.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Aronson, E., Wilson, T. D. i Akert, R. M. (2002). *Social Psychology*. Prentice Hall.

Myers, D.G. (1993). *Social Psychology*. McGraw Hill, Inc.

Radovi iz tekuće znanstvene i stručne periodike.

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS.

Način polaganja ispita

Usmeno i pismeno.

Preduvjeti upisa

Statistika u psihologiji I, Statistika u psihologiji II, Uvod u metodologiju eksperimentalne psihologije, Neeksperimentalna psihologijska metodologija, Socijalna percepcija i stavovi

ORGANIZACIJSKA PSIHOLOGIJA

Okvirni sadržaj predmeta

Organizacija i organizacijskog ponašanja. Organizacijske teorije: klasične, neoklasične i suvremene. Pojedinaac u organizaciji: socijalizacijski procesi i karijera u organizaciji. Organizacijski stavovi: odanost organizaciji, psihologijski sporazum. Radna grupa i faktori njene učinkovitosti: veličina grupe, motivacija članova, grupna kohezija i norme, komunikacijska struktura. Grupno odlučivanje. Timovi i njihova učinkovitost. Organizacijska klima i kultura. Izvori, vrste i posljedice organizacijske klime. Organizacijska socijalizacija i pojam organizacijske kulture. Upravljanje organizacijskom kulturom. Razvoj i mijenjanje organizacije. Modeli planiranih promjena. Praksa organizacijskog razvoja: glavne metode organizacijskih intervencija.

Cilj

Osposobiti studente za razumijevanje procesa koji se zbivaju u modernim organizacijama. Studenti će upoznati osnovne organizacijske teorije, probleme formiranja učinkovitih radnih grupa, pojmove i učinke organizacijske klime i kulture te pristupe promjeni i razvoju organizacija.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 3 sata vježbi tjedno kombiniranih s posjetom organizacijama. Predavanja kombinirana s praktičnim vježbama, koje uključuju: upoznavanje i primjena upitnika za organizacijsku dijagnozu, upoznavanje studija slučaja i posjete nekim organizacijama.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Bahtijarević-Šiber, F. i sur. (1991). *Organizacijska teorija*. Zagreb: Informator.

Sušanj, Z. (2005). *Organizacijska klima i kultura*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Wagner, J.A. & Hollenbeck, J.R. (2002). *Organizational behavior*. Harcourt Brace, Orlando (FL).

Popis literature koje se preporučuje kao dopunska

Argyle, M. (1990). *The social psychology of work*. London: Penguin Group.

Drenth, P.J.D., Thierry, H., & De Wolff, C.J. (Eds.) (1998). *Organizational psychology*. Psychology Press Ltd Hove, UK.

Robbins, S. R. (1996). *Bitni elementi organizacijskog ponašanja*. Zagreb: Mate.

Sorge, A. (Ed.) (2002). *Organization*. London: Thompson Learning.

Bodovna vrijednost predmeta

5 ECTS.

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno i usmeno

Preduvjeti upisa

Uvod u psihologiju rada, Interpersonalni i unutargrupni odnosi, Neeksperimentalna psihologijska metodologija

OSNOVE PSIHOLOŠKOG SAVJETOVANJA

Okvirni sadržaj predmeta

Definicija psihološkog savjetovanja. Razlika prema psihoterapiji. Ciljevi i ishodi savjetovanja. Preduvjeti za uspješno savjetovanje. Teškoće u uspostavi odnosa savjetovatelj-klijent. Osobine savjetovatelja važne za proces savjetovanja. Klijentovo povjerenje u savjetovatelja. Klijentov otpor. Temeljne komunikacijske vještine u savjetodavnom procesu. Faze savjetovanja.

Cilj

Studenti će steći uvid u činitelje koji otežavaju/olakšavaju uspostavu odnosa između savjetovatelja i klijenta. Prepoznat će vlastite osobine koje ih mogu činiti (ne)uspješnim savjetovateljima. Moći će prepoznati znakove klijentova i vlastitog otpora u savjetodavnom procesu te načine kojima klijent provjerava može li savjetovatelju vjerovati. Studenti će uvijek baviti temeljne komunikacijske vještine potrebne u procesu savjetovanja: razumijevanje verbalne komunikacije, prepoznavanje znakova neverbalne komunikacije, aktivno slušanje i

postavljanje pitanja. Dobit će osnovne informacije o pojedinim fazama savjetodavnog procesa.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata vježbi tjedno tijekom 7. semestra.

Provjera usvojenosti vještina provodi se tijekom demonstracijskih vježbi i igranja uloga. Provjera znanja, stavova i uvjerenja o savjetodavnom procesu provodi se tijekom rasprava, u okviru pismenih (domaćih) zadaća i pismenim ispitom nakon odslušanog predmeta.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Ajduković, M. i Hudina., B. (1996). Značaj učinkovite komunikacije u radu pomagača, u: J. Pregrad (ur.) *Stres, trauma, oporavak*, Društvo za psihološku pomoć, Zagreb, str. 7.- 26.

Arambašić, L. (1996). Savjetovanje, u: J. Pregrad (ur.) *Stres, trauma, oporavak*, Društvo za psihološku pomoć, Zagreb, str. 63.-86.

Dryden, W. (1992). *Key issues for counselling in action*. London: Sage.

Dryden, W. (1993). *Questions and answers on counselling in action*. London: Sage.

Dryden, W. (1993). *Hard-earned lessons from counselling in action*. London: Sage.

Hackney, H.L. i Cormier, L.S. (2001). *The professional counselor*. Boston: Allyn and Bacon.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Jull, J. (1995). *Razgovori s obiteljima: perspektive i procesi*. Zagreb: Alinea.

Nelson-Jones, R. (1997). *Practical Counseling and helping skills*. London: Cassell.

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeno

Preduvjeti upisa

Položen ispit iz Komunikacijskog praktikuma.

OSNOVNI PRAKTIKUM PSIHOSOCIJALNOG RAZVOJA U ADOLESCENCIJI

Okvirni sadržaj predmeta

Razvojni period kasne adolescencije. Specifičnosti studentske populacije: zadaci, izazovi i opasnosti. Samopoimanje i razvoj identiteta. Autonomija, konflikt i sklad u obiteljskim odnosima. Prijateljstvo i odnosi s vršnjacima. Intimnost i seksualnost. Osnove uspješnog studiranja: motivacija, tehnike učenja, organizacija vremena. Odnosi s nastavnicima. Korištenje slobodnog vremena. Psihosocijalni problemi u adolescenciji: stres, suočavanje i adaptacija, ispitna i socijalna anksioznost, zloupotreba alkohola i droge, poremećaji ponašanja i delinkvencija, poremećaji hranjenja, usamljenost, depresija i suicidalnost. Prevencija mentalnog zdravlja studenata: pravilan izbor studija, usvajanje tehnika uspješnog studiranja, razvoj komunikacije i socijalnih vještina, razvoj i održavanje mreže socijalne podrške, usvajanje tehnika rješavanja problema, razvoj samopoštovanja.

Cilj

Polaganjem praktikuma studenti će povećati razumijevanje razvojnih zadataka i aspekata uspješnog razvoja u studentskoj dobi. Potaknuti na preispitivanje vlastitih osobina i zadovoljstva životom motivirat će se za poduzimanje adaptivnih promjena. Usvojit će korisna znanja i tehnike prevladavanja pojedinih vrsta problema u ponašanju i doživljavanju – u domeni studiranja, socijalnih odnosa, nepoželjnih navika i odnosa prema samom sebi. Cilj je povećati kapacitete za uspješne odnose i za rad s ljudima. Sekundarni je cilj iskustveno upoznavanje tehnika proaktivnog savjetovanja.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 2 sata vježbi tjedno tijekom jednog semestra. Praktikum uključuje klasično i iskustveno učenje u grupi. Predavanja se izvode dijelom u velikoj grupi, a radionice u malim prema interesu homogenim grupama. Naglasak je na aktivnoj uključenosti studenata pri izboru područja kojim će se detaljnije baviti te u upoznavanju i usvajanju tehnika i vještina adaptivnog ponašanja. Praktikum uključuje primjenu savjetodavnih vještina te simboličke, kreativne, bihevioralno-kognitivne i psiho-edukativne strategije.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Lacković-Grgin, K. (2000): *Stres u djece i adolescenata*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
Lacković-Grgin, K. (1994): *Samopoimanje mladih*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

McNamara, S. (2000). *Stress in Young People*. London: Continuum.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Brigham, T.A. (1989). *Self-management for Adolescents*. New York: The Guilford Press.
Calhoun, J.F. and Acolella, J.R. (1990). *Psychology of Adjustment and Human Relationships*.
New York: McGraw-Hill Publishing Company.
Geldard, K. And Geldard, D. (2000). *Counselling Adolescents*. London: Sage Publications.
Johnson, S.L. (1997). *Therapist's Guide to Clinical Intervetion*. London: Academic Press.
Kroger, J. (2000). Brigham, T.A. (1989). *Self-management for Adolescents*. New York: The
Guilford Press.

Bodovna vrijednost predmeta:

4 ETCS

Način polaganja ispita

Provjera znanja i svladavanja vještina provodi se tijekom nastave kroz različite individualne i grupne zadatke.

Preduvjeti upisa

Nema.

PRIMIJENJENA RAZVOJNA PSIHOLOGIJA

Okvirni sadržaj predmeta

Praktična primjena spoznaja iz razvojne psihologije u istraživanju, prevenciji, tretmanu i saniranju aktualnih društvenih problema kao što su npr. problemi i potrebe djece i mladih, vršnjačko nasilje, ovisnosti, maloljetnička delinkvencija, obiteljski problemi, obiteljsko nasilje, brakorazvodi, nezaposlenost, zbrinjavanje starih osoba – kroz predstavljanje praktičnog rada psihologa i ustanova te usvajanje nekih dijagnostičkih i tretmanskih postupaka. Između ostalog, obrađuju se razvojni intervju, genogram, osnove grupnog rada, osnovne komunikacijske i savjetodavne vještine, tehnike planiranja i evaluacije

psihosocijalnih programa koji potiču optimalni razvoj, vidovi popularizacije spoznaja iz razvojne psihologije.

Cilj

Razvoj osjetljivosti za aktuelne društvene probleme, uočavanje razvojnih teškoća i razumijevanje njihovih korelata te aktiviranje u primjeni spoznaja iz razvojne psihologije kako bi se problemi prevladali. Upoznavanje rada psihologa s djecom, mladima i odraslima u okviru ustanova odgoja i obrazovanja, zdravstva i socijalne zaštite te programa nevladinih udruga te razvoj vještina potrebnih za kreiranje i evaluaciju preventivnih programa i tretmanskim intervencija.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

1 sat predavanja i 2 sata vježbi tjedno tijekom jednog semestra. Nastava se izvodi u vidu predavanja, vježbi, radionica, gostovanja psihologa iz prakse, posjeta ustanovama i provođenja terenskih istraživanja. Tijekom izvođenja nastave znanje se provjerava kroz aktivnost studenata u nastavi te putem samostalnih i grupnih pismenih izvještaja, a po završetku nastave – usmenim ispitom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Ajduković, M. (1997): *Grupni pristup u psihosocijalnom radu*. Zagreb: DPP

Pregrad, J., ur. (1996): *Stres, trauma, oporavak*. Zagreb: DPP

Janković, J. (1996). *Pristupanje obitelji*. Zagreb: Alinea

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska* (ovdje samo dio)

*studenti biraju literaturu tako da pokrije barem tri relevantna područja

Napan, K. (1994). *Kako djelotvorno raditi s ljudima*. Zagreb: Alinea.

Janković, J. (1997). *Savjetovanje - nedirektivni pristup*. Zagreb: Alinea.

Janković, J. (1994). *Sukob ili suradnja*. Zagreb: Alinea.

Ajduković, M. i Pečnik, N. (1993). *Nenasilno rješavanje sukoba*. Zagreb: Alinea.

Olweus, D. (2004). *Nasilje među djecom u školi: što znamo i što možemo učiniti*. Zagreb: Školska knjiga.

Ajduković, M. i Pavleković, G. (2000): *Nasilje nad ženom u obitelji*. Zagreb: DPP.

Gordon, T. (1996). *Škola roditeljske djelotvornosti (PET)*. Zagreb: Poduzetništvo Jakić d.o.o.

Jull J. (1996): *Vaše kompetentno dijete*. Zagreb: Educa

Katz, L.G. i D.E. McClellan (2003): *Poticanje razvoja dječje socijalne kompetencije*. Zagreb: Educa.

Ayalon, O. i M. Lahad (1995): *Spasimo djecu i BASIC-Ph*. Zagreb: Školska knjiga

Lugomer-Armano, G., Kamenov, Ž. i Ljubotina D. (ur.) (2002): *Problemi i potrebe mladih u Hrvatskoj – izvještaj s XI. ljetne psihologijske škole (Brna, Korčula, 2001)*, Zagreb, 2002

Bičanić, J. (2004): *Vježbanje životnih vještina*. Zagreb: Alinea.

Članci iz časopisa Applied Developmental Psychology i domaće periodike

Bodovna vrijednost predmeta

3 ECTS.

Način polaganja ispita

Usmeni ispit.

Preduvjeti upisa

Uvod u razvojnu psihologiju, Psihologija djetinjstva i adolescencije, Psihologija odrasle dobi i starenja

PRIMIJEJENA SOCIJALNA PSIHOLOGIJA

Okvirni sadržaj predmeta

U pojedinom području primijenjene psihologije se detaljno proučava primjena spoznaja socijalne psihologije. Odabir tog područja može varirati od jedne do druge godine. Primjeri područja su socijalni rad, zdravstvo, pravosuđe, marketing, međuljudski odnosi, a specifičnih tema: partnerski odnosi, upravljanje sukobima, rizična ponašanja (delinkvencija, zdravstveno štetna ponašanja), psihosocijalna klima, međuetnički odnosi, javno mnijenje.

Cilj

Detaljnije razumjeti primjenu spoznaja socijalne psihologije u psihologijskoj praksi i u drugim strukama, te steći iskustvo u specifičnim tehnikama rada u pojedinim područjima primijenjene socijalne psihologije.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

1 sat predavanja i 2 sata vježbi tjedno tijekom jednog semestra.

Provjera znanja provodi se tijekom nastave kroz različite individualne i grupne zadatke te pismenim i usmenim ispitom nakon odslušanog predmeta.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Aronson, E., Wilson, T. D. i Akert, R. M. (2002). *Social Psychology*. Prentice Hall.

Hewstone, M. i Stroebe, W. (2002). *Uvod u socijalnu psihologiju*. Naklada Slap, Jastrebarsko.

Literatura će ovisiti o području primijenjene socijalne psihologije koje se obrađuje tekuće godine.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Radovi iz tekuće znanstvene i stručne periodike.

Bodovna vrijednost predmeta

3 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeni i usmeni.

Preduvjeti upisa

Socijalna percepcija i stavovi, Interpersonalni i unutargrupni odnosi

PRIMJENA RAČUNALA U PSIHOLOGIJI

Okvirni sadržaj predmeta

Primjena računala u psihodijagnostici: mogućnosti zadavanja podražaja; kompjutersko adaptivno testiranje (CAT); Anketiranje putem računala, CATI sustav, primjena informatičke tehnologije pri provođenju ankete; Pretraživanje baza podataka putem računala; Primjena računala u edukaciji i nastavi, programirano učenje pomoću računala, sustavi za učenje na daljinu, multimedijaska prezentacija; Primjena računala pri radu s osobama s posebnim potrebama; programi za slijepu i slabovidne osobe; Mogućnosti upotrebe Interneta: psihologijski sadržaji na WEB-u, psihodijagnostika, savjetovanje; Primjena računala pri provođenju eksperimenta; Ekspertni sustavi i umjetna inteligencija; Pregled specifičnih programskih aplikacija s primjenom u psihologijskim istraživanjima (psihometrija, metodologija, učenje)

Cilj

Upoznati polaznike s mogućnostima korištenja informatičke tehnologije u znanstvenoj i primijenjenoj psihologiji. Osposobiti polaznike za samostalno pretraživanje izvora znanstvenih informacija, te izbor prikladne programske podrške.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat vježbi koje uključuju samostalni rad na računalu, te demonstracije primjene računala u psihologiji. Pored toga dio nastave bi se odvijao korištenjem WEB stranice kolegija, koji bi uključivao samostalni rad studenata, te kontinuirano praćenje njihovih aktivnosti tokom semestra.

Provjera znanja uključuje pismeni ispit, te provjeru znanja rada na računalu.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Suler, J. (2004). The Psychology of Cyberspace,
<http://www.rider.edu/~suler/psycyber/psycyber.html>

Van der Linden, W.J., Glas, C.A.W. (2000.) Computerized Adaptive Testing: Theory and Practice. Assessment Systems Corporation.

WEB stranica kolegija s linkovima vezanim uz pojedine nastavne teme

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Jacko, J. A. & Sears, A. (2003). *The Human Computer Interaction Handbook*. Mahwah, NJ: Erlbaum.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeno i usmeno.

Preduvjeti upisa

Nema.

PSIHOLOGIJA RODA I SPOLA

Okvirni sadržaj predmeta

Spolne specifičnosti razvoja od djetinjstva do odrasle dobi. Biološka, socijalizacijska i kognitivna komponenta spolnih i rodni razlika. Rodno i spolno specifični problemi i potrebe u različitim područjima života. Specifična očekivanja i poteškoće u školi. Raspodjela posla i skrbi za obitelj. Dva spola u radnoj sredini. Muškarci i žene kao roditelji. Razlike uz psihičkim i zdravstvenim problemima muškaraca i žena i područja traženja pomoći. Pružanje psihosocijalne pomoći primjerene specifičnostima spola. Utjecaj spolnih stavova psihologa na rad s osobama istog ili suprotnog spola. Smjernice u individualnom, grupnom i obiteljskom savjetovališnom radu specifične za spol i rod.

Cilj

Osvještavanje važnosti prepoznavanja i uvažavanja rodni i spolni specifičnosti u različitim područjima rada psihologa: u obrazovanju, radnoj organizaciji, pružanju psihosocijalne pomoći. Razumijevanje teorijske osnove specifičnosti roda i spola i ovladavanje metodama i tehnikama rada psihologa primjerenim tim specifičnostima.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat vježbi i seminara tjedno tijekom jednog semestra.

Provjera znanja provodi se tijekom nastave kroz različite individualne i grupne zadatke te pismenim i usmenim ispitom nakon odslušanog predmeta.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Oosten, N. van, Vlugt, I. van der (2004). *Rod i spol u psihosocijalnom radu*. Zagreb: Društvo za psihološku pomoć.

Maccoby, E. E. (1998). *The two sexes: growing up apart, coming together*. Cambridge: Harvard University Press.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Canary, D. J., Emmers-Sommer, T. M. (1997). *Sex and gender differences in personal relationships*. New York: The Guilford Press.

Gilligan, C. (1993). *In a different voice*. Cambridge: Harvard University Press.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeno i usmeno.

Preduvjeti upisa

Biološka psihologija II, Psihologija djetinjstva i adolescencije, Socijalna percepcija i stavovi

PSIHIČKI POREMEĆAJI – ETIOLOGIJA I DIJAGNOSTIKA

Okvirni sadržaj predmeta

Biološko, psihoanalitičko, kognitivno i bihevioralno tumačenje nastanka i razvoja anksioznih poremećaja, somatoformnih i disocijativnih poremećaja, poremećaja raspoloženja, poremećaja ličnosti, seksualnih poremećaja. Očitovanje pojedinog poremećaja u kliničkoj slici. Očitovanje poremećaja na tehnikama psihologijske procjene. Specifične tehnike za pojedini poremećaj.

Cilj

Studenti će se upoznati s različitim teorijama nastanka i razvoja psihičkih poremećaja. Naučit će razlikovati psihičke poremećaje prema simptomima i rezultatima primjene različitih metoda procjene.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Predavanja i vježbe. Vježbe će se provoditi na psihijatrijskim odjelima, a uključivat će provođenje intervjua i primjenu psihologijskih mjernih instrumenata na osobama s psihičkim poremećajima, te interpretacija rezultata. Provjera znanja provodi se tijekom nastave kroz obavezne izvještaje, te na kraju nastave pismenim i usmenim ispitom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Davison GC, Neale JM. (1999). *Psihologija abnormalnog doživljavanja i ponašanja*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Carson RC, Butcher J.N, Mineka S (2002.) *Fundamentals of Abnormal Psychology*. Boston: Allyn and Bacon,

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Lindsay SJE, Powel GE (1995.). *The Handbook of Clinical Adult Psychology*; Routledge.

Groth-Marnath G. (1997.). *Handbook of Psychological Assessment*, New York: Wiley&sons.

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS

Način polaganja ispita

Ispit se sastoji pismenog i usmenog dijela.

Preduvjeti upisa

Položen ispit iz Kliničke procjene psihičkih poremećaja i Osnova psihologijskog savjetovanja.

PSIHIČKI POREMEĆAJI – TRETMANI I INTERVENCIJE

Okvirni sadržaj predmeta

Vrste tretmana: biološki, psihološki, socijalni. Indikacije za različite tretmane. Tretmani anksioznih poremećaja, somatoformnih i disocijativnih poremećaja, poremećaja raspoloženja, poremećaja ličnosti, seksualnih poremećaja. Odabir tretmana. Metode evaluacije tretmana.

Cilj

Studenti će se znati odrediti indikacije za različite tretmane. Naučit će područja primjene pojedinog tretmanskog pristup. Naučit će koji su tretmani odgovarajući za različite psihičke poremećaje.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Predavanja i vježbe.

Provjera znanja provodi se tijekom nastave kroz obavezne izvještaje, te na kraju nastave pismenim i usmenim ispitom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Davison GC, Neale JM. (1999). *Psihologija abnormalnog doživljavanja i ponašanja*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Carson RC, Butcher J.N, Mineka S (2002.) *Fundamentals of Abnormal Psychology*. Boston: Allyn and Bacon,

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Lindsay SJE, Powel GE (1995.). *The Handbook of Clinical Adult Psychology*; Routledge.

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS

Način polaganja ispita

Ispit se sastoji pismenog i usmenog dijela.

Preduvjeti upisa

Položen ispit iz Psihičkih poremećaja – etiologija i dijagnostika.

PSIHODIJAGNOSTIČKE METODE

Okvirni sadržaj predmeta

Integrativni pregled aktualne psihodijagnostičke prakse u svijetu i u RH; Izvori informacija o psihodijagnostičkim instrumentima (evaluativni i neevaluativni prikazi, baze podataka o testovima);

Izbor prikladne metode u skladu sa svrhom mjerenja, te tehničkim i etičkim standardima (APA, ITC, domaći pravilnici); Kriteriji za kategorizaciju psihodijagnostičkih metoda; Različite metode prikupljanja podataka; Nove tehnologije u psihodijagnostici i njihovi metodološki i psihometrijski aspekti; (primjena testova putem računala, multimedijско zadavanje testovnih podražaja, kompjutersko adaptivno testiranje, testiranje putem Interneta, ekspertni sustavi u psihodijagnostici, automatizacija kvantitativne i kvalitativne interpretacije); Odabrane teme vezane uz konstrukciju i validaciju psihologijskih mjernih instrumenata (pristranost zadatka, kroskulturalna validacija testova, problemi simulacije i disimulacije); Suvremeni pristupi mjerenju kognitivnih sposobnosti; Suvremeni pristupi mjerenju ličnosti; Suvremeni pristupi mjerenju znanja; Suvremeni pristupi u mjerenju stresa i traume.

Cilj

Upoznati polaznike s aktualnim i suvremenim idejama, unapređenjima metoda i instrumenata u psihodijagnostici. Osposobiti polaznike za samostalno pretraživanje informacija o postojećim mjernim instrumentima i metodama te njihovoj evaluaciji, odnosno za izbor optimalnog instrumenta za neku zadanu svrhu mjerenja.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Nastava bi se odvijala kroz 2 sata predavanja, 1 sat seminarskog rada, te 1 sat vježbi. Seminari i vježbe bi uključivali aktivnost polaznika kroz rješavanje postavljenih problema, tj. seminarske radove na zadanu temu, demonstraciju pojedinih metoda, te primjere psihologijske prakse, gdje su predviđene posjete ustanovama koje se bave psihodijagnostikom.

Provjera znanja provodit će se kontinuirano kroz aktivnosti tokom semestra, kroz seminarske radove, te kroz završni ispit.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Anastasi, A. (1997). *Psychological testing* (7th edition). New York: MacMillan.

Cronbach, J.L. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th edition). New York: Harper and Row.

Jackson, C. (2000). *Psihologijsko testiranje*. Naklada Slap, Jastrebarsko.

Fernandez-Ballesteros, R. (Ed.) (2003). *Encyclopedia of Psychological Assessment*. Sage Publication.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Flanagan, D.P., Genshaft, J.L., Harrison (1997). *Contemporary Intellectual Assessment Theories, Tests and Issues*. New York – London: The Guilford Press.

Beutler, L.E., Berren, M.R. (1995). *Integrative Assessment of Adult Personality*. The Guilford Press. New York - London.

Gregory, R.J. (1992). *Psychological Testing: History, principles, and applications*. Boston: Allyn & Bacon.

Mental Measurement Yearbook (I-XIII) University of Nebraska Press.

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeno i usmeno.

Uvjeti upisa

Psihometrija

PSIHOLOG U SKRBI ZA STARIJE LJUDE

Okvirni sadržaj predmeta

Starenje i starost naroda i pojedinca; teorije starenja; metode i metodološki problemi istraživanja starosti i starenja; promjene u sposobnostima: tjelesnim, senzornim, motoričkim, kognitivnim; ličnost i starenje; prilagodba na starenje; promjene u socijalnim odnosima: obitelj, društvo, umirovljenje; posebni problemi starijih osoba: depresija, demencija, nemoć; uspješno starenje; modeli skrbi za starije ljude: institucionalni i vaninstitucionalni; komunikacija sa starijim osobama; uloga psihologa u skrbi za starije ljude.

Cilj

Usvojiti znanja o čimbenicima koji djeluju na proces starenja te o promjenama u procesu starenja.

Upoznati primjerene istraživačke metode i postupke za proučavanje procesa starenja i starosti. Primijeniti znanja o starenju i starosti u sprječavanju i umanjivanju nepovoljnih učinaka starenja odnosno u poboljšanju kvalitete življenja u starosti.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sata predavanja i 1 sata vježbi tjedno tijekom jednog semestra. Tijekom izvođenja nastave znanje se provjerava putem samostalnih usmenih i pismenih izvještaja s vježbi. Po završetku nastave znanje se provjerava pismenim i usmenim ispitom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Despot Lučanin J. (2003) *Iskustvo starenja (pogl. 1-2, 10)*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Despot Lučanin, J. (1998) *Zdravstvena psihologija i starenje*. U: Havelka M. (ur.) *Zdravstvena psihologija*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Havelka, M. i Despot Lučanin, J. (1990) *Psihologija starenja*. U: Duraković Z. i sur. *Medicina starije dobi*. Zagreb: Naprijed.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Schaie, K.W. i Willis, S.L. (2001.) *Psihologija odrasle dobi i starenja*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno i usmeno.

Preduvjet upisa

Položeni ispiti iz kolegija razvojne psihologije.

PSIHOLOGIJA OBRAZOVANJA NADARENIH UČENIKA

Okvirni sadržaj predmeta

Karakteristike darovite djece (kognitivne i socio-emocionalne osobine darovitih). Identifikacija darovitih učenika (proces identifikacije, mjerenje i procjenjivanje darovitosti). Posebnosti rada s darovitima unutar školskog sustava (akceleracija i obogaćenje programa). Rad psihologa s darovitom djecom (rad na programima za darovite učenike, savjetovanje, profesionalna orijentacija). Rad psihologa s učiteljima i roditeljima darovitih učenika (pomoć učiteljima pri izradi, izvedbi i evaluaciji programa, savjetovanje učitelja i roditelja).

Cilj

Studenti će upoznati karakteristike darovite djece, načine identifikacije darovitih i mogućnosti rada s njima u okviru školskog sustava. Moći će primijeniti odgovarajuće identifikacijske postupke i planirati svoj rad u praksi. Studenti će biti pripremljeni za zajednički rad s učiteljima na planiranju i izvedbi programa rada s darovitim učenicima.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Nastava se provodi kroz predavanja i vježbe u jednom semestru (2+2). Tijekom vježbi studenti sudjeluju u identifikaciji darovite djece te prisustvuju radionicama za darovite učenike. Studenti su obvezni u maloj grupi pripremiti i na vježbama izvesti jednu radionicu za rad s darovitima ili prikazati malo istraživanje o darovitosti

Uradak studenta prati se kroz izvedbu vježbi i završni ispit.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Čudina-Obradović, M. (1991.). *Nadarenost: razumijevanje, prepoznavanje, razvijanje*. Školska knjiga, Zagreb.

Heller, K.A., Monks, F.J., Sternberg R.J., Subotnik, R.(2000.). *International handbook of giftedness and talent*. Oxford: Elsevier Science Ltd.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Koren, I. (1989.). *Kako prepoznati i identificirati nadarenog učenika*. Školske novine, Zagreb

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS

Način polaganja ispita

Pisano i usmeno, a završna ocjena je kombinacija uratka studenta tijekom nastave i na ispitima.

Preduvjeti upisa

Položen ispit iz kolegija Psihologija obrazovanja: motivacijsko-socijalni procesi

PSIHOLOGIJA OBRAZOVANJA UČENIKA S TEŠKOĆAMA U ŠKOLI

Okvirni sadržaj predmeta

Pojam individualnih različitosti. pristupi učenicima s posebnim potrebama. Djeca s teškoćama u učenju: vrste kognitivnih smetnji, uzroci teškoća u učenju, utvrđivanje i prepoznavanje teškoća u učenju, pristupi i metode rada s djecom s teškoćama u učenju. Djeca sa smetnjama u ponašanju i emocionalnim teškoćama, vrste emocionalnih teškoća i smetnji u ponašanju, činitelji povezani sa smetnjama u ponašanju i emocionalnim teškoćama, prepoznavanje i utvrđivanje emocionalnih teškoća i smetnji u ponašanju, strategije u grupnom i individualnom radu s djecom s emocionalnim teškoćama i smetnjama u ponašanju

Cilj

Cilj kolegija je da studenti razumiju i mogu objasniti pojam posebnih potreba u školskom kontekstu, da mogu razlikovati pojedine vrste potreba te da mogu prepoznati ulogu pojedinih činitelja u njihovom nastanku. Studenti će moći procijeniti prednosti i nedostatke pojedinih intervencijskih pristupa. Očekuje se da će studenti nakon praćenja ovog kolegija moći u realnoj situaciji prepoznati probleme prilagodbe djece s teškoćama u školi, da će moći sudjelovati u timskom planiranju, izvedbi i praćenju izvedbe programa njihova učenja. Studenti će moći procijeniti primjerenost pojedinog intervencijskog postupka u odnosu na vrstu teškoća, te primijeniti u svom radu metodu analize slučaja..

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Nastava se provodi kroz predavanja i vježbe u jednom semestru (2+2). Uradak studenta prati se i provjerava kroz izvedbu vježbi i završni ispit.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Vizek Vidović, V., Rijavec, M., Vlahović-Štetić, V., Miljković, D. (2003.) *Psihologija obrazovanja*, Zagreb: IEP.(poglavlje 2))

Ormrod, J.E (2003.): *Educational psychology –developing learners* (4th ed.),Columbus, Merrill Prentice Hall (poglavlje 5)

Kocijan Hercigonja D. (1997.): *Hiperaktivno dijete*, Slap, Jastrebarsko.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska:

Woolfolk, A. (2005.) *Educational psychology*, (8th.ed.), Boston: Allyn and Bacon (poglavlje 4)

Ajduković, M. i sur. (1995.): *Prevenција poremećaj u ponašanju kod djece stradalnika rata*, DPP, Zagreb.

Winkel, R. (1996.): *Djeca koju je teško odgajati*: Educa Zagreb.

Visser, J., Daniels, H., Cole,T. (2001.) *Emotional and behavioural difficulties in mainstream schools*, New York: Elsevier.

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS

Način polaganja ispita

Pisano i usmeno, a završna ocjena je kombinacija uratka studenta tijekom nastave i na ispitima.

Preduvjeti upisa

Položen ispit iz kolegija Psihologija obrazovanja: motivacijsko-socijalni procesi

PSIHOLOGIJA PARTNERSKIH ODNOSA

Okvirni sadržaj predmeta

Glavne odrednice privlačnosti i sviđanja. Teorije interpersonalne privlačnosti. Izbor partnera. Potreba za bliskošću. Razvoj bliskosti. Privrženost u odrasloj dobi. Stilovi privrženosti. Definicija ljubavi. Tipovi ljubavi. Mitovi i zablude o ljubavi. Ljubav i ovisnost. Brak: očekivanja i zadovoljstvo. Čimbenici koji utječu na brak. Čimbenici koji pridonose zadovoljstvu u vezi. Čimbenici koji ugrožavaju vezu. Posljedice problema i nezadovoljstva vezom. Prekid veze. Reakcije na prekid. Proces razvoda braka i s njime povezani problemi. Specifični problemi istospolnih veza.

Cilj

Usvajanje temeljnih teorijskih znanja o čimbenicima koji utječu započinjanje ljubavne veze, njeno održavanje ili ugrožavanje i završavanje. Upoznavanje problema vezanih uz partnerske odnose i uvid u postojeće metode i postupke za njihovo ublažavanje ili rješavanje.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 1 sat vježbi i seminara tjedno tijekom jednog semestra.

Provjera znanja provodi se tijekom nastave kroz različite individualne i grupne zadatke te pismenim i usmenim ispitom nakon odslušanog predmeta.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Brehm, S. S. (1992). *Intimate Relationships*. New York: McGraw-Hill.

Duck, S. W. (1991). *Understanding Relationships*. New York: Guilford Press.

Sternberg, R. J. i Barnes, M. L. (Eds.). (1988). *The Psychology of Love*. New Haven, CT: Yale University Press.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Rijavec, M. i Miljković, D. (2002). *Srce moje i tvoje u ljubavi stoje: psihologija ljubavi*. Zagreb: IEP-D2.

Ajduković, M. i Pavleković, G. (Ur.) (2000). *Nasilje nad ženom u obitelji*. Zagreb: Društvo za psihološku pomoć.

Christensen, A., Jacobson, N. S. (2000). *Reconcilable differences*. New York: The Guilford Press.

Milivojević, Z. (1995). *Formule ljubavi*. Novi Sad: Prometej.

Knapp, M. L., Vangelisti, A. L. (2000). *Interpersonal communication and human relationships*. Boston: Allyn and Bacon.

Bodovna vrijednost predmeta

3 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeno i usmeno.

Preduvjeti upisa

Neeksperimentalna psihologijska metodologija, Socijalna percepcija i stavovi, Interpersonalni i unutargrupni odnosi

PSIHOLOGIJA PERSUAZIJE I PROPAGANDE

Okvirni sadržaj kolegija

Nastanak i promjena stavova. Struktura stava. Snaga stava. Metodološki pristupi izučavanju nastanka i promjene stavova: jednostavni afektivni procesi, utjecaj ponašanja na oblikovanje i promjenu stavova, socijalni utjecaji u nastanku i promjeni stavova.

Persuazija i propaganda: određenje i definicija. Proces uvjeravanja kao temelj propagande. Persuazija kao komunikacija. Teorijski modeli tumačenja efekata persuazije. Uloga motivacije i afektivnih procesa. Samogenerirana promjena stava.

Efekti promjene stava. Tehnike opiranja persuaziji i propagandi. Kontrapersuazija. Utjecaj medija. Načela oblikovanja medijske kampanje. Politička propaganda. Primjena načela persuazije u savjetovanju i psihoterapiji. Etička načela persuazije i propagande.

Cilj

Na ovom kolegiju studenti će se upoznati s temeljnim procesima nastanka i promjene stavova, te im se objasniti načela persuazivnog i propagandnog djelovanja. Studenti će steći uvid u razloge efikasnosti persuazivnog i propagandnog djelovanja, te će ih se pripremiti za etičku primjenu načela persuazivnog i propagandnog djelovanja u psihološkoj praksi.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Nastava će se odvijati kroz predavanja i diskusijske grupe. Znanje će se provjeravati kako kroz sudjelovanje studenata u diskusijskim grupama, tako i ekstenzivnim pismenim ispitom. Po potrebi će se organizirati i usmeni ispit.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Bohner, G. (2001). Stavovi. U: M. Hewstone i Stroebe, W. *Socijalna psihologija: Europske perspektive*. Jastrebarsko: Naklada Slap., str. 195-234.

Cialdini, R. B. (1993; 1998). *Influence: The psychology of persuasion*. New York: Quill William Morrow.

Čorkalo, D. (1997). *Mijenjaju li se stavovi racionalno: provjera postavki modela vjerojatnosti elaboracije*. Doktorska disertacija. Zagreb: Odsjek za psihologiju, Filozofski fakultet.

Pratkanis, A. R. i Aronson, E. (2001). *Age of propaganda: The everyday use and abuse of propaganda*. NY: W.H. Freeman and Co.

Šiber, I. (1992). *Politička propaganda i politički marketing*. Zagreb: Alinea.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Eagly, A. H. & Chaiken, S. (1993). *The psychology of attitudes*. Fort Worth: Harcourt Brace Jovanovich.

Petty, R. E. (1997). The evolution of theory and research in social psychology: from single to multiple effect and process models of persuasion. In C. McGarty & S. A. Haslam (Eds), *The message of social psychology: Perspectives on mind in society* (pp. 268-290). Oxford: Blackwell.

Petz, B. (1980). *Psihologija u ekonomskoj propagandi*. Zagreb: DEPH.

Zimbardo, P. G. & Leippe, M. R. (1991). *The psychology of attitude change and social influence*. New York: McGraw Hill.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Ekstenzivan pismeni ispit. Po potrebi će se organizirati usmeni ispit.

Preduvjeti upisa

Socijalna percepcija i stavovi.

PSIHOLOGIJA POTROŠAČKOG PONAŠANJA

Okvirni sadržaj predmeta

Određenje psihologije potrošnje. Osnovne pristupi istraživanju potrošačkog ponašanja. Psihologijska analiza procesa kupovanja: uloga individualnih i situacijskih faktora. Modeli potrošačkog ponašanja. Konceptualizacija i projektiranje tržišnog istraživanja. Kvalitativna istraživanja: fokus grupe i dubinski intervju. Upravljanje robnim markama i proizvodima. Test proizvoda. Marketinška komunikacija i promocijski miks. Praćenje uspješnosti promidžbe. Internet u psihologiji potrošnje: stanje i trendovi.

Cilj

Omogućiti studentima da razumiju psihološke, sociološke i ekonomske procese koji utječu na odluke potrošača te razmotriti njihove implikacije za organizacije, potrošače i društvenu dobrobit.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Nastava će se odvijati kroz intenzivno računalno konferiranje, tj. interaktivne tjedne rasprave preko Interneta. To je oblik virtualnog seminara u kojem se razmjenjuju poruke među sudionicima, prema rasporedu tema koji se određuje na početku semestra. Osim toga nastavnik i pozvani eksperti održat će i nekoliko predavanja, a predviđene su i posjete nekim organizacijama. Znanje se provjerava kontinuiranom prosudbom čestine i kakvoće priloga u virtualnoj raspravi.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Šverko, B., & Galešić, M. (2002): Odabrana poglavlja iz psihologije potrošnje: e-skripta. <http://webct.carnet.hr:8900/>.

Berkowitz, E. N., Kerin, R. A. & Rudelius, W. (1989): Marketing. Irwin. (Poglavlja: 1., 2., 3., 4., 6., 7., 8., 16. i 17.)

Marušić, M. i Vranešević, T. (1997): Istraživanje tržišta. Adeko, Zagreb. (5. poglavlje)

Petz, B. (1980): Psihologija u ekonomskoj propagandi. DEPH, Zagreb.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Engel, J. F., Blackwell, R. D. & Miniard, P. W. (1995). *Consumer Behavior* (Eight Edition). The Dryden Press.

Peter, P.J. & Olson, J.C. (1996). *Consumer Behavior and Marketing strategy* (Fourth Edition). McGraw-Hill Companies, Inc.

Kotler, P., & Armstrong, G. (2001). *Principles of Marketing* (Ninth Edition).

Marketing teacher for marketing learners: <http://www.marketingteacher.com/Lessonstore.htm>

Perner, L.: Consumer behavior and marketing: <http://www.consumerpsychologist.com/>

Academy of Marketing Science Review: <http://www.amsreview.org/>

Quirk's Marketing Research Review magazine - article archive:

<http://www.quirks.com/articles/search.htm>

Bodovna vrijednost predmeta

3 ECTS

Način polaganja ispita

Na temelju ocjena priloga u virtualnoj raspravi i završnim pismenim ispitom.

Preduvjeti upisa

Uvod u psihologiju rada, Socijalna percepcija i stavovi.

PSIHOLOGIJA PREGOVARANJA

Okvirni sadržaj predmeta

Umijeće ili znanost pregovaranja. Analiza problema. Zauzimanje pozicije. Razlika kompromis-konsenzus. Stići do DA. Interpersonalne vještine u pregovaranju.

Što ako su oni moćniji? Uobičajene pogreške u pregovaranju. Savjeti za pregovarače.

Trening pregovarača.

Cilj

Naučiti studente osnovama pregovaračkih tehnika. Povezati ta znanja s onima iz izbornog kolegija koji se bave socijalnim vještinama.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

1 sata predavanja i 1 sat seminara na tjedan

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Fisher, R. i Ury, W. (1981, 1983, 1991). *Getting to YES – Negotiating Agreement Without Giving In*. Penguin Books.

Nierenberg, I. G. (1997). *The Art of Negotiations – Psychological Strategies for Gaining Advantageous Bargains*. Souvenir Press.

Ury, W. (1991). *Getting Past NO – Negotiating with Difficult People*.

Fisher, R. i Ertel, D. (1995). *Getting Ready to Negotiate – The Getting to YES Workbook*. Penguin Books.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeni.

Preduvjeti upisa

Socijalne vještine u interpersonalnim odnosima.

PSIHOLOGIJA RELIGIOZNOSTI

Okvirni sadržaj predmeta

Religija i psihologija: religija i religioznost; odnos između psihologije i teologije; povijest psihologije religije; glavni smjerovi suvremene psihologije religije.

Religija sa stajališta psihologije ličnosti: religija i psihologija; religija i individualna osoba; psihologija ličnosti, religija i objektivna stvarnost; slika čovjeka u psihologiji i psihoterapiji; psihoterapija, savjetovanje i ispovijed.

Religija u psihologijskim sustavima: Sigmund Freud; Carl G. Jung; Viktor E. Frankl.

Ljudski razvoj i religioznost: temelji strukturalnogenetske psihologije religije; razvojni odnos poimanja slike svijeta i predstave Boga; psihološke dimenzije religioznosti djece; psihološke dimenzije religioznosti mladih; psihološke dimenzije religioznosti odraslih.

Religija i duševno zdravlje: značajke odnosa religije, religioznosti i duševnog zdravlja; vjersko - psihološki temelji religioznosti; vjersko - psihološke zapreke religioznosti; religioznost i depresija; o značajkama zdrave religioznosti; o značajkama psihopatološke religioznosti.

Religioznost u kulturalnom kontekstu: dimenzije različitih svjetonazora; sociološke determinante; život kao organiziran proces vrednota; religioznost kao sastavni dio lokalnih ponašanja; utjecaj različitih vjera i vjeroispovijesti; promjena vrednota, komunikacije i konfrontacije; konstante vrednota.

Religija i kriminal: pojam kriminala; korelacije između religioznosti i kriminala; posebna problematična područja; mogućnosti promjene vladanja i stavova u religioznom i socijalnom području; dušobrižništvo i humanitarne službe Crkava u svijetu.

Pastoralna psihologija: pastoralna psihologija kao dio praktične teologije; dušobrižništvo u općedruštvenom kontekstu; pastoralnopsihološka izobrazba i kompetencije dušobrižnika/dušobrižnica; identitet, duhovnost i rast; psihologija organizacije u vjerskoj zajednici; navještanje i pastoralna psihologija; pastoralnopsihološki pristup bolesnima; pastoralno psihološki pristup nadvladavanju osjećaja krivnje i straha; iscjeliteljske dimenzije liturgije.

Mjerenje religioznosti: empirijski temelji religijskopsihološkog istraživanja; religioznost kao teoretski konstruktivni pojam; metode i skale; zdrava i praktična religioznost kao mjera.

Religioznost i suočavanje s nevoljama.

O plodovima upotpunjavanja i integracije psihološkog i duhovnog.

Psihoterapijski fenomen kajanja i opraštanja (o pojmovima nasilja, osvete i opraštanja).

Parapsihologija nasuprot sličnim religijskim fenomenima.

Osnovna načela pet velikih religija svijeta.

Cilj

Budući da je religioznost jedan od najraširenijih fenomena u ljudi, psiholog mora biti informiran o temeljnim psihološkim značajkama tog fenomena. To se osobito tiče onih psihologa koji pružaju neposrednu psihološku pomoć.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Nastava se održava u obliku predavanja i povremenih rasprava o važnim pitanjima psihologije religije.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Brown, L. B. (Ed.) (1985). *Advances in the psychology of religion*. Oxford: Pergamon Press.

Byrnes, J. F. (1984). *The psychology of religion*. New York: The Free Press.

Crapps, R. W. (1986). *An introduction to the psychology of religion*. Macon (Georgia): Mercer University Press.

Ćorić, Š. Š. (2002). *Psihologija religioznosti*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Gorman, M. (Ed.) (1985). *Psychology and religion*. New York, Mahwah: Paulist Press.

Hyde, K. E. (1990). *Religion in childhood and adolescence: A comprehensive review of the research*. Birmingham (Alabama): Religious Education Press.

King, M. (1967). *Measuring the religious variable: nine proposed dimensions*. *Journal for the Scientific Study of Religion*, 6, 173-190.

Meadow, M. J. & Kahoe, R. D. (1984). *Psychology of religion: Religion in individual lives*. New York: Harper & Row.

Spilka, B., Hood, R. W. Jr. & Gorsuch, R. L. (1985). *The psychology of religion: An empirical approach*. Englewood Cliffs, N. J.: Prentice-Hall.

Wulff, D. M. (1991). *Psychology of religion: A survey of classic and contemporary views*. New York: Wiley.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Ispit je pismeni i usmeni.

Preduvjeti upisa

Nema uvjeta

PSIHOLOGIJA RJEŠAVANJA SUKOB

Okvirni sadržaj predmeta

Korijeni i uzroci interpersonalnih, unutargrupnih i međugrupnih sukoba. Negativni i pozitivni aspekti sukoba. Razlika između pozicija, interesa i potreba strana u sukobu. Konstruktivna i destruktivna interakcija i komunikacija. Uvjeti o kojima ovisi konstruktivno ili destruktivno rješavanje sukoba. Motivacijska orijentacija strana u sukobu: natjecateljska, individualistička ili suradnička. Deutschov zakon socijalnih odnosa. Tehnike za ublažavanje sukoba i rješavanje problema: suradničko rješavanje problema, pregovaranje, medijacija. Primjena odgovarajućih tehnika u različitim područjima stručnog rada psihologa. Kontrola i prevencija sukoba.

Cilj

Studenti će se upoznati s uzrocima nastanka i karakteristikama interpersonalnih, unutargrupnih i međugrupnih sukoba. Naučit će strategije rješavanja sukoba i suradničkog rješavanja problema. Razvit će temeljne vještine korisne za konstruktivno upravljanje sukobom.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 2 sata vježbi tjedno tijekom jednog semestra.

Provjera znanja i usvajanje vještina provodi se tijekom nastave kroz različite individualne i grupne zadatke te pismenim i usmenim ispitom nakon odslušanog predmeta.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Bolton, R. (1986). *People skills*. New York: Touchstone.

Fisher, R., Ury, W., Patton, B. (2003). *Kako do DA: do dogovora pregovorom, a ne predajom*. Zagreb: Neretva.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Stewart, J. (Ed.) (1999). *Bridges, not walls: a book about interpersonal communication*. McGraw-Hill.

Bodovna vrijednost predmeta

3 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeno i usmeno

Preduvjeti upisa

Socijalna percepcija i stavovi, Interpersonalni i unutargrupni odnosi

PSIHOLOGIJA RODITELJSTVA

Okvirni sadržaj predmeta

Determinante roditeljskog ponašanja (karakteristike roditelja, karakteristike djeteta, kontekstualni činitelji). Individualne razlike u roditeljskom ponašanju (dimenzije i stilovi roditeljskog ponašanja). Tranzicija u roditeljsku ulogu i faze roditeljstva (roditeljstvo s djetetom dojenačke, predškolske, rane školske i adolescentne dobi; roditeljstvo i odrasla djeca). Utjecaj roditeljskog ponašanja na dječje ponašanje i razvoj. Roditeljska uloga i osobni razvoj. Odnosi između roditeljske i drugih životnih uloga. Neplodnost i život bez djece. Roditeljstvo u specifičnim okolnostima (maloljetni roditelji, jednoroditeljske i rekonstituirane obitelji, roditelji djece s posebnim potrebama, udomiteljstvo i posvojenje). Edukacija roditelja.

Cilj

Upoznavanje s psihologijom roditeljstva i razumijevanje složenosti i važnosti uloge majke i oca u suvremenim društvenim okolnostima. Poznavanje utjecaja roditeljskog ponašanja na

dječji razvoj te utjecaja roditeljstva na razvoj u odrasloj dobi. Kroz sadržaje kolegija studenti će se osposobiti za promoviranje optimalnih roditeljskih ponašanja u budućem profesionalnom radu.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno tijekom jednog semestra. Tijekom izvođenja nastave znanje se provjerava putem samostalnih i grupnih pismenih radova. Po završetku nastave znanje se provjerava usmenim ispitom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Martin, C.A. & Colbert, K.K. (1997). *Parenting: A life span perspective*. NY: McGraw-Hill.
Delač Hrupelj, J., Miljković, D. i Lugomer Armano G. (2000). *Lijepo je biti roditelj*. Zagreb: Creativa.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Hoghugh, M. & Long, N. (Eds.). (2005). *Handbook of parenting: Theory, research and practice*. SAGE.
Bornstein, M.H. (2002). *Handbook of parenting*. Vol. 1-5. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
Brooks, J.B. (2001). *Parenting* (3rd ed). Mountain View, CA: Mayfield Publishing Co.
Muzi, M.J. (2000). *The experience of parenting*. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
Maccoby, E.E. (2000). *Parenting and its effects on children: On reading and misreading behavior genetics*. Annual Review of Psychology, 51, 1-27.
Golombok, S. (2000). *Parenting: What really counts?* Philadelphia, PA: Routledge.

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS

Način polaganja ispita

Ispit se polaže usmeno.

Preduvjeti upisa

Uvod u razvojnu psihologiju, Psihologija djetinjstva i adolescencije, Psihologija odrasle dobi i starenja

PSIHOLOŠKA PROCJENA DJECE

Okvirni sadržaj predmeta

Određenje, pristupi vrste i konteksti psihologijske procjene djece. Klasifikacija poremećaja u djetinjstvu i pregled čimbenika psihopatologije. Metode psihologijske procjene djece: opažanje, intervju, testiranje, primjena projektivnih tehnika. Trijažni postupci procjene djece. Procjena intelektualnog razvoja. Procjena socio-emocionalnog funkcioniranja i adaptivnog ponašanja. Procjena razvoja govora. Neuropsihologijska procjena djece. Forenzička procjena zlostavljane djece. Formuliranje preporuka na temelju rezultata procjene. Načela pisanja psihologijskog nalaza. Etička pitanja psihologijske procjene djece.

Cilj

Razumjeti osnovne pristupe i načela psihologijske procjene djece i razviti neke temeljne vještine za uporabu različitih metoda procjene djece kao što su intervju s djecom i roditeljima, opažanje i psihologijsko testiranje djece. Upoznati neke specifične instrumente procjene pojedinih aspekata dječjeg razvoja i funkcioniranja.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata vježbi tjedno tijekom jednog semestra. Tijekom izvođenja nastave znanje će se provjeravati putem samostalnih i grupnih pismenih radova, a po završetku nastave pismenim i usmenim ispitom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Blau, T. H. (1991). *The psychological examination of the child*. New York: John Wiley and Sons, Inc.

Sattler, J. M. (2001). *Assessment of children: Cognitive Applications*. San Diego: J. M. Sattler Publisher.

Sattler, J. M. (2001). *Assessment of children: Behavioral and Clinical Applications*. San Diego: J. M. Sattler Publisher.

Hughes, J.N., Baker, D. B. (1990). *The clinical child interview*. New York: The Guilford Press.

Hobart, C., Frankel, J. (2004). *A practical guide to child observation and assessment*. Nelson Thornes.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Wenar C. (2003). *Razvojna psihopatologija i psihijatrija*. Jastrebarsko: Naklada Slap.(Pog. 16)

Davison G.C., Neale J.M. (1999). Emocionalni poremećaji i poremećaji ponašanja u djetinjstvu i adolescenciji, u knjizi *Psihologija abnormalnog doživljavanja i ponašanja*. Jastrebarsko: Naklada Slap, str. 491-525.

Galić S. (2002) Neuropsihologijski testovi i baterije testova za primjenu u dječjoj dobi, u knjizi *Neuropsihologijska procjena*. Jastrebarsko: Naklada Slap, str. 309-341.

Vazquez Nuttall, E., Romero, I., Kalesnik, J. (1999) (Eds.). *Assessing and Screening Preschoolers*. Boston: Allyn and Bacon.

Morrison, J., Anders, T.F. (2001). *Interviewing children and adolescents*. New York: The Guilford Press.

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS

Način polaganja ispita

Ispit se polaže usmeno.

Preduvjeti upisa

Uvod u razvojnu psihologiju, Psihologija djetinjstva i adolescencije, Statistika u psihologiji I, Statistika u psihologiji II, Uvod u teoriju testova, Kvantitativna interpretacija testova.

PSIHOLOŠKO SAVJETOVANJE U KRIZNIM SITUACIJAMA

Okvirni sadržaj predmeta

Krizni događaji i kriza kao psihološko stanje. Psihološke krizne intervencije i krugovi ugroženosti. Psihološke krizne intervencije u zajednici. Sažeta psihološka integracija traume: skupni i individualni razgovori. Vještine potrebne za savjetodavni rad s ljudima u kriznim

situacijama. Djelotvornost psiholoških kriznih intervencija i postupka sažete psihološke integracije traume. Teškoće koje osjećaju pomagači u suočavanju s ljudima nakon traumatskog gubitka.

Cilj

Studenti će steći znanja o ciljevima i načinu provedbe psiholoških kriznih intervencija u svijetu i kod nas. Moći će kritički procijeniti kvalitete i manjkavosti kriznih intervencija. Naučit će procijeniti potrebu za provedbom psihološke krizne intervenciji u različitim ustanovama i organizacijama te načiniti početni plan njezine provedbe. Osvijestit će potrebu za brigom o stručnjacima koji provode takvu vrstu psiholoških intervencija.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

1 sat predavanja, 1 sat seminara i 1 sat vježbi tjedno tijekom 8. semestra.

Provjera usvojenosti vještina provodi se tijekom demonstracijskih vježbi i igranja uloga. Provjera znanja, stavova i uvjerenja o savjetovanju u kriznim situacijama provodi se tijekom seminara, u okviru pismenih (domaćih) zadaća i usmenim ispitom nakon odslušanog predmeta.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Arambašić, L. (ur.) (2000.) *Psihološke krizne intervencije*, Društvo za psihološku pomoć, Zagreb.

Everly, G.S. (ur.) (1995.). *Innovations in disaster and trauma psychology, Volume one: Applications in emergency services and disaster response*, Chevron Publishing Corp., Maryland.

Everly, G.S. i Mitchell, J.T. (1996.). *Critical incident stress debriefing: An operations manual for the prevention of traumatic stress among emergency services and disaster workers*, Chevron Publishing Corp., Maryland.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Brock, S.E., Sandoval, J. i Lewis, S. (2001.). *Preparing for crisis in the schools: A manual for building school response teams*, John Wiley and Sons, New York.

Roberts, A.R. (2000.). *Crisis intervention handbook: Assessment, treatment and research*, Oxford University Press.

Bodovna vrijednost predmeta

3 ECTS

Način polaganja ispita

Usmeno

Preduvjeti upisa

Položen ispit iz kolegija Osnove traumatske psihologije (izborni kolegij na dodiplomskom studiju) i Osnove psihološkog savjetovanja (izborni kolegij na dodiplomskom studiju).

PSIHONEUROIMUNOLOGIJA I PSIHONEUROENDOKRINOLOGIJA

Okvirni sadržaj predmeta

Osnovni pojmovi psihoneuroimunologije i psihoneuroendokrinologije. Interakcija živčanog, endokrinog i imunološkog sustava. Paradigme istraživanja. Klinička primjena.

Cilj

Detaljnije upoznavanje sa složenijim problemima u okviru biološke psihologije i interdisciplinarnih istraživanja.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

1 sat predavanja i 2 sata seminara tjedno tijekom jednog semestra.

Znanje se provjerava seminarom i pismenim ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Schedlowski, M., Tewes, U. (Eds.) (1999). *Psychoneuroimmunology – An Interdisciplinary Introduction*. New York: Kluwer

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Ader, R., Felten, D.L., Cohen, N. (2001). *Psychoneuroimmunology*. San Diego: Academic Press.

Kandel, E.R., Schwartz, J.H., Jessell, T.M.(1991). *Principles of Neural Science*. Amsterdam: Elsevier.

Odabir aktualnih radova iz znanstvenih i stručnih časopisa

Bodovna vrijednost predmeta

3 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeni.

Preduvjeti upisa

Biološka psihologija I i Biološka psihologija II.

SAMOPOIMANJE I SAMOPREDSTAVLJANJE

Okvirni sadržaj predmeta

Samopoimanje: Socijalna interakcija i stvaranje pojma o sebi. Drugi kao izvor samospoznaje. Socijalna usporedba. Teorija samopercepcije. Zaključivanje o uzrocima vlastitog ponašanja i doživljavanja. Svijest o sebi i samoprocjena. Samopoštovanje. Osnovni socijalni motivi: motiv za točnošću i motiv za samoopravdanjem. Samouzdizanje i samopotvrđivanje. Samoregulacija.

Samopredstavljanje: Samopoimanje i interpersonalno ponašanje. Strategije samopredstavljanja s obzirom na željeni cilj. Teorija upravljanja dojmovima. Teorija strateškog samopredstavljanja. Samoopterećivanje. Individualne razlike u usmjerenosti na sebe i sposobnostima samopredstavljanja. Samomotrenje. Privatna i javna svijest o sebi.

Cilj

Ovladavanje temeljnim teorijskim perspektivama i empirijskim nalazima koji se odnose na pojam o sebi i načine samopredstavljanja. Razumijevanje čimbenika koji utječu na samopoimanje te kako je samopoimanje povezano s ponašanjem u različitim situacijama i s različitim osobama. Proširivanje repertoara samoprezentacijskih strategija.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

1 sata predavanja i 1 sata vježbi i seminara tjedno tijekom jednog semestra.

Provjera znanja provodi se tijekom nastave kroz različite individualne i grupne zadatke te pismenim i usmenim ispitom nakon odslušanog predmeta.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Tesser, A. i Schwartz, N. (Ur) (2003). *Blackwell Handbook of Social Psychology: Intraindividual Processes*. Blackwell Publishing

Snyder, M. (1987). *Public Appearance/private realities*. New York: W.H.Freeman and Company

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Gibbons, F.X. (1990). *Self-attention and behaviour: A Review and theoretical Update*. In: Zanna (Ed). *Advances in Experimental Social Psychology*, Vol. 23, 249-303. New York Academic Press.

Baumeister, R.F. (1993). *Self-Esteem: The puzzle of low self-regard*. Hillsdale NJ: Lawrence Erlbaum

Higgins, E.T. (1987). *Self-discrepancy: A theory relating self and affect*. *Psychological Review*, 94, 319-340.

Wylie, R.C. (1979). *The Self-Concept*. (Vol.2) Lincoln NE: University of Nebraska Press

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeno i usmeno

Preduvjeti upisa

Statistika u psihologiji I, Statistika u psihologiji II, Uvod u metodologiju eksperimentalne psihologije

SLOŽENI NACRTI ISTRAŽIVANJA

Okvirni sadržaj predmeta

Nacrti istraživanja s više od jedne nezavisne varijable. Nacrti s dvije, tri i više nezavisnih varijabli. Nacrti s nezavisnim skupinama ispitanika, s istim ispitanicima i miješani slučajevi. Planiranje i struktura složenih nacrti istraživanja. Mogućnosti korištenja faktorijalnih nacrti u laboratorijskim prilikama i u tzv. prirodnim uvjetima. Postupci odabira i formiranja skupina ispitanika kod složenih nacrti istraživanja. Upotreba složene analize varijance u složenim ancrtima istraživanja. Uloga i utjecaj planiranja istraživanja na upotrebu analize varijance (i obrnuto). Upotreba složene analize varijance u drugim nacrtima (nefaktorijalnog tipa) istraživanja (latinski kvadrat). Jednostavna i složena analiza varijance. Usporedba aritmetičkih sredina različitih skupina ispitanika; interakcija i interpretabilnost značajnih interakcija. Nezavisne skupine rezultata, rezultati u korelaciji. Veličina učinka i statistička snaga. Analiza kovarijance.

Cilj

Steći znanja potrebna za provedbu i planiranje psihologijskih istraživanja kako bazičnih tako i primijenjenih. Stjecanje znanja i vještina primjene odgovarajućih statističkih postupaka pri obradi rezultata istraživanja i njihove prikladne interpretacije.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Nastava se provodi djelomično održavanjem predavanja, a većim dijelom vježbanjem u planiranju tipičnih istraživanja i korištenju odgovarajućih postupaka pri obradi rezultata iz tipičnih primjera.

Popis literature potrebne za studij

Edwards, A. L. (1984). *Experimental design in psychological research*. New York: Rinehart & Company, Inc.

Winer, B. J. (1970). *Statistical principles in empirical design*. New York: McGraw Hill.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Breakwell, G.M. (2003). *Research Methods in Psychology*. London: SAGE Publications.

Hock, R.R. (2004). *Četrdeset znanstvenih studija koje su promijenile psihologiju*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Banyard, P. and Grayson, A. (1996). *Introducing Psychological Research*. London: MacMillan Press Ltd.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS.

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno i usmeno

Preduvjeti upisa

Položeni ispiti iz Statistike u psihologiji I i Statistike u psihologiji II.

SOCIJALNA KOGNICIJA

Okvirni sadržaj predmeta

Kognitivni pristup u socijalnoj psihologiji. Automatsko i kontrolirano procesiranje informacija. Uloga shema i heuristika u mišljenju i zaključivanju o socijalnom svijetu. Teorije atribucije. Prethodujući činitelji, atribucijske dimenzije i posljedice atribuiranja. Pristranosti u atribuiranju; razlika izvođač- promatrač. Opažanje sebe. Atribucija emocija. Primjena spoznaja o atribuciji. Kognitivni i atribucijski pristup stereotipima. Odnos socijalne kognicije i socijalnog ponašanja. Kulturalne razlike u socijalnoj kogniciji.

Cilj

Upoznavanje najvažnijih teorijskih postavki i empirijskih nalaza za razumijevanje važnosti subjektivne konstrukcije socijalne okoline. Razumijevanje njezinog djelovanja na uočavanje i pamćenje informacija, prosuđivanje, emocije i ponašanje. Uočavanje vlastitih pristranosti i ograničenja u rasuđivanju te unapređivanje načina rasuđivanja.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata vježbi i seminara tjedno tijekom jednog semestra.

Provjera znanja provodi se tijekom nastave kroz različite individualne i grupne zadatke te pismenim i usmenim ispitom nakon odslušanog predmeta.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Hewstone, M. i Stroebe, W. (2002). *Uvod u socijalnu psihologiju*. Naklada Slap, Jastrebarsko.
Aronson, E., Wilson, T. D. i Akert, R. M. (2002). *Social Psychology*. Prentice Hall.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Myers, D.G. (1993). *Social Psychology*. McGraw Hill, Inc.
Fiske, S.T. i Taylor, S.E. (1991). *Social Cognition*. McGraw-Hill, Inc.
Kunda, Ž. (2002). *Social Cognition: Making Sense of People*. The MIT Press, Massachusetts.
Chaiken, S. I Trope, J. (Ur) (1999). *Dual-process theories in social psychology*. New York: The Guilford Press

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS.

Način polaganja ispita

Usmeno i pismeno.

Preduvjeti upisa

Statistika u psihologiji I, Statistika u psihologiji II, Uvod u metodologiju eksperimentalne psihologije, Neeksperimentalna psihologijska metodologija, Socijalna percepcija i stavovi

SOCIJALNE VJEŠTINE U INTERPERSONALNIM ODNOSIMA

Okvirni sadržaj predmeta

Indeksi socijalno adekvatnog ponašanja. Socijalne vještine i socijalna kompetencija; asertivnost. Socijalnopsihologijski i klinički pristup socijalnim vještinama. Teorijski modeli socijalnih vještina. Socijalne vještine kao situacijski specifične reakcije; funkcionalna analiza socijalnih situacija (strukturalni pristup). Ilustracija načina uvježbavanja socijalnih vještina u jednom području, npr. persuazivne vještine, vještine vođenja, vještine nadziranja, komunikacijske vještine.

Cilj

Upoznati socijalno-psihološku podlogu socijalnih vještina i razumjeti ulogu socijalnih vještina u svakodnevnom životu i profesionalnom radu psihologa.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat vježbi tjedno tijekom jednog semestra.

Provjera znanja provodi se tijekom nastave kroz različite individualne i grupne zadatke te pismenim i usmenim ispitom nakon odslušanog predmeta.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Hargie, O., Saunders, C. & Dickinson, D. (1981). *Social skills in interpersonal communication*. London: Croom Helm.

O'Donohue, W. T. & Krasner, L. (Eds.) (1994). *Handbook of psychological skills training: Clinical techniques and applications*. General Psychology Series, v. 177.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Argyle, M., Furnham, A. & Graham, J. (1981). *Social situations*. Cambridge: Cambridge University Press.

McKay, M., Davis, M. & Fanning, P. (1995). *Messages: The communication skills book*.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS.

Način polaganja ispita

Usmeni i pismeni.

Preduvjeti upisa

Socijalna percepcija i stavovi, Interpersonalni i unutargrupni odnosi.

TEORIJA I PRAKSA PROFESIONALNE ORIJENTACIJE

Okvirni sadržaj predmeta

Profesionalna orijentacija: određenje i osnovne sastavnice. Osnovni metode profesionalnog usmjeravanja. Teorije profesionalnog izbora i razvoja: Hollandova tipološka teorija, Lofquistova i Dawisova teorija prilagodbe radu; Superova razvojna teorija, Gottfredsonina teorija ograničavanja mogućnosti i kompromisa. Brownina teorija izbora karijere i životnih uloga. Krumboltzova teorija socijalnog učenja. Teorija i tehnike profesionalnog savjetovanja: vrste savjetovanja i njihova namjena, osnovni principi savjetovanja, model profesionalnog savjetovanja i njegova primjena. Mogućnosti savjetovanja preko Interneta. Profesionalno usmjeravanje u nas.

Cilj

Upoznati studente s teorijama i metodama profesionalne orijentacije i osposobiti ih za početni rad u području profesionalnog informiranja i savjetovanja.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja i 1 sat vježbi tjedno. Predavanja se kombiniraju s praktičnim vježbama, raspravama u grupama i posjetima organizacijama koje se bave profesionalnim usmjeravanjem. Znanje se provjerava na temelju uratka u vježbama i na ispiti.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Brown, D. Brooks, L., & associates. (1996): *Career Choice and Development: Applying contemporary theories to practice* (Third Edition). Jossey-Bass, San Francisco.

Šverko B. (Ur.) (1998): *Vodič kroz zanimanja*. Zagreb: Razbor,. Elektroničko izdanje na URL <http://mrav.ffzg.hr/zanimanja/>

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Holland, J.L., (1992): *Making Vocational Choices: A Theory of Vocational Personalities and Work Environments*. Odessa, FL: Psychological Assessment Resources.

O*NET OnLine. <http://online.onetcenter.org/>

Osipow, S. H., & Fitzgerald, L. F. (1996): *Theories of career development*. (4th ed.). Allyn & Bacon, Boston.

Walsh, W.B. & Osipow, S.H. (Eds.) (1995): *Handbook of Vocational Psychology* (2nd Ed.). Hillsdale, N.J.: Erlbaum.

Bodovna vrijednost predmeta

3 ECTS.

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno i usmeno

Preduvjeti upisa

Uvod u psihologiju rada, Osnove psihološkog savjetovanja (?)

TEORIJE LIČNOSTI

Okvirni sadržaj predmeta

Uvod u teorije ličnosti (Uloga i važnost teorije u psihologiji ličnosti; Povijesni razvoj teorija ličnosti; Uvjeti koje bi morala zadovoljavati dobra teorija ličnosti; Uspoređivanje koncepata koje koriste različite teorije; Kako vrednovati različite teorije ličnosti); Strukturalne i procesne teorije ličnosti; Razlikovanje teorija i modela u psihologiji ličnosti; Osnovni teoretski pristupi u psihologiji ličnosti (Osobinski pristup; Psihoanalitički pristup; Kognitivni pristup; Pristup teorija učenja; Humanistički pristup); Detaljan prikaz najvažnijih teorija ličnosti; Moguća aplikacija pojedinih teorija; Usporedba različitih teorija ličnosti i kritički osvrt na njih.

Cilj

Cilj kolegija je stjecanje znanja o različitim teorijama ličnosti. Isto tako, osim prikazivanja pojedinih teorija ličnosti, posebna pažnja će se posvetiti potencijalnoj aplikaciji pojedinih teorija, kao i njihovoj kritičkoj evaluaciji.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

1 sat predavanja i 2 sata seminara na tjedan

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

John, O.P., Cervone, D., Pervin, L.A. (2005). *Personality: Theory and Research*, 9th Ed. Wiley.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Fulgosi, A.(1985). *Psihologija ličnosti: Teorije i istraživanja*. Zagreb: Školska knjiga

Bodovna vrijednost predmeta

3 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeni.

Preduvjeti upisa

Psihologija ličnosti.

VOJNA PSIHOLOGIJA

Okvirni sadržaj predmeta

Predmet, razvitak, područja i metode vojne psihologije; Selekcija i klasifikacija u vojsci; Psihologijske osnove učenja i poučavanja u vojsci; Tehnika i okolica kao čimbenik vojnog učinka; Umor, odmor, cirkadijurni ritmovi i vojna učinkovitost; Socijalnopsihologijske posebnosti vojnih skupina i postrojbi; Psihologija zapovjedničkog ponašanja; Organizacija psihološke pripreme boraca; Psihologijske osnove specijalnog rata; Klinička i savjetodavna psihologija u vojsci, Ratna trauma i PTSP; Posebna poglavlja iz vojne psihologije (tehnike pregovaranja, žene u vojsci) ; Vojni psiholog u postrojbama Hrvatske vojske; Opća vojnopsihologijska iskustva iz Hrvatskog domovinskog rata

Cilj

Upoznavanje s temeljnim spoznajama iz suvremene svjetske vojne psihologije (zemlje zapadnih demokratskih sustava) uz sažet prikaz stanja u tom području u obrambenom sustavu Republike Hrvatske.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata tjedno (1 sat predavanja i 1 sat seminara)

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Pavlina,Ž., i Komar,Z.(ur.)(2000). *Vojna psihologija* (knjiga prva). Zagreb:MORH.

Pavlina,Ž., i Komar,Z.(ur.)(2003). *Vojna psihologija* (knjiga druga). Zagreb:MORH.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Gal,R. & Mangelsdorff (Eds.) (1991). *Handbook of Military Psychology*. New York : John Wiley.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeni.

Preduvjeti upisa

Nema.

ZDRAVSTVENA PSIHLOGIJA

Okvirni sadržaj predmeta

Definicija zdravstvene psihologije. Biopsihosocijalni model zdravlja i bolesti. Vjerovanja i stavovi o zdravlju. Psihičke reakcije na bolest. Rad zdravstvenog psihologa u području pedijatrije, deramtologije, kardiologije, onkologije, endokrinologije, neurokirurgije. Zdravstvena psihologija i mogućnost preventivnih aktivnosti (promjena životnog stila i štetnih životnih navika kao oblik prevencije).

Cilj

Studenti će znati temeljne pojmove iz područja zdravstvene psihologije, te osnovna načela pružanja podrške bolesnicima. Moći će sudjelovati u organizaciji preventivnih zdravstvenih programa.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Predavanja i vježbe. Vježbe će se provoditi na različitim bolničkim odjelima.

Provjera znanja provodi se tijekom nastave kroz obavezne izvještaje, te na kraju nastave pismenim ispitom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Sarafino EP.(2002.) *Health Psychology: Biopsychosocial Interactions*, New York: Wiley&Sons

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Ogden J. (2004.). *Health Psychology: A Textbook*, Berkshire:OpenUniversity Press, McGraw-Hill Education

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS.

Način polaganja ispita

Ispit se sastoji od pismenog dijela.

Preduvjeti upisa

Položen ispit iz Osnova psihologijskog savjetovanja.

Popis predmeta obveznih za studente koji dodatno biraju i nastavničko usmjerenje na diplomskom studiju

METODIKA NASTAVE PSIHLOGIJE

Okvirni sadržaj predmeta

Različiti pristupi poučavanju. Ciljevi poučavanja. Planiranje poučavanja. Primjena psihologijskih metoda i tehnika u poučavanju psihologije kao srednjoškolskog predmeta. Metode poučavanja. Izravno poučavanje. Suradničko učenje. Poučavanje raspravom. Otkrivanje u nastavi. Praćenje napretka učenika. Vrednovanje ishoda poučavanja i ocjenjivanje. Evaluacija nastave i nastavnika. Poučavanje odraslih.

Cilj

Studenti će biti osposobljeni za planiranje i pripremanje nastave, odabir odgovarajuće metode poučavanja, te oblika praćenja i ocjenjivanja učeničkog napretka. Stečena znanja o poučavanju studenti će moći primijeniti u školskom ili vanškolskom poučavanju.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Nastava se odvija kroz predavanja (2+0).

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Arends, R.,I., (1991), Learning to teach, McGraw Hill, New York

Vizek Vidović, V., Rijavec, M., Vlahović-Štetić, V., Miljković, D. (2003.): Psihologija obrazovanja. IEP – Vern: Zagreb

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Kyriacou, C. (1997), Temeljna nastavna umijeća, Educa, Zagreb

Bodovna vrijednost predmeta

8 ECTS.

Način polaganja ispita

Pismeni ispit.

Preduvjeti upisa

Položen kolegij Učenje i poučavanje

METODIČKI PRAKTIKUM

Okvirni sadržaj predmeta

Okvirni i izvedbeni programi. Upoznavanje s pisanjem nastavnih priprema. Analiza studentskih uradaka. Prikaz i analiza video snimaka nastave psihologije. Poučavanje o davanju povratnih informacija. Izrada nastavnih materijala. Simulacija sekvenci nastave. Izvedba studentskih nastavnih sati uz snimanje. Analize priprema i izvedbe uz komentare studenata i nastavnika/ce.

Cilj

Studenti će kroz pripremu i izvedbu nastave psihologije uvježbavati nastavničke vještine. Cilj je razviti praktične aspekte nastavničke kompetencije. Studenti će biti osposobljeni za izradu plana nastavnog sata i refleksivno promatranje nastave. Stečene vještine poučavanja studenti će moći primijeniti u školskom ili vanškolskom poučavanju.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Nastava se odvija kroz vježbe (0+4). Studenti pišu pripreme za nastavu i izvode nastavne sate što se ocjenjuje.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Arends, R.,I., (1991), Learning to teach, McGraw Hill, New York

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Kyriacou , C. (1997), Temeljna nastavna umijeća, Educa, Zagreb

Bodovna vrijednost predmeta

12 ECTS.

Način polaganja ispita

Ocjena je rezultat studentskog uratka na vježbama (ocjene pisanih priprema i izvedbe nastavnih sati).

Preduvjeti upisa

Položen kolegij Metodika nastave psihologije.

PRAKSA

Okvirni sadržaj

Studenti polaze obveznu praksu koja se organizira u gimnazijama i ostalim srednjim školama u kojima se predaje psihologija. Hospitacije se odvijaju u malim grupama od po 3 studenta/ice. Nakon nastavnih sati koje izvode mentori, komentira se planiranje i provedba sata. Studenti pripremaju i izvode nastavne sate u razredu. Nakon svakog sata mentor i studenti zajednički komentiraju pripremu i izvedbu. Tijekom prakse studenti će sastaviti mapu (portfolio) u kojem će prikazati primjerke planova nastavnih sati, ocjene mentora o kvaliteti studentove samostalne nastave, samoevaluaciju postignute nastavničke kompetencije, primjerke samostalno izrađenog nastavnog materijala te dnevnik prakse.

Cilj

Razviti praktične aspekte nastavničke kompetencije kroz osobno iskustvo poučavanja u razredu.

Bodovna vrijednost

10 ECTS.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta

Po završetku semestra studenti/ce evaluiraju sve odslušane predmete: njihov sadržaj, način izvedbe, rad nastavnika/ce i odnos prema studentima.

Pročelnik Odsjeka za psihologiju

U Zagrebu, 6. travnja 2005.

Dr. sc. Vladimir Kolesarić, red. prof.